

Dr. Gaudi-Nagy Tamás
ügyvéd

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/ 0 1 7 6 7 - 3 / 2023
Érkezett:	2023. SZEPT 11. §
és módja	
NYÉB:	
et:	5
Kezelőiroda:	2

Alkotmánybíróság
Tatabányai Törvényszék útján!

Budapest, 2023. szeptember 7.

Budapest
Donáti u. 35-45.
1015

Tárgy: egységes szerkezetű alkotmányjogi panasz indítvány

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, dr. Gaudi-Nagy Tamás egyéni ügyvéd

indítványozó 1. számon mellékelt meghatalmazással igazolt jogi képviselőként eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (továbbiakban Abtv.) 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztem elő.

Kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria Pfv.IV.20.348/2023/5. számú felülvizsgálati ítéletének alaptörvény-ellenességét megállapítani, és ezen felülvizsgálati ítéletet megsemmisíteni szíveskedjenek, ugyanis az

- egyrészt sérti az indítványozónak az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében rögzített azon jogát, hogy a sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapjogait mindenkinek - még a legfelsőbb bírói szervnek is - tiszteletben kell tartania, és egyúttal védenie is kell azokat, továbbá
- másrészt sérti az indítványozónak az Alaptörvény II. cikkében védett emberi méltóságát, illetve
- harmadrészt sérti az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített részrehajlás nélküli, tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát és ennek keretében azon jogát, hogy a személyével kapcsolatos határozat megfelelő indokolással kerüljön ellátásra,
- negyedrészről sérti az indítványozónak az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében biztosított azon jogát, hogy a Magyar Állam bíróságai útján biztosítsa számára azt, hogy jogsértett személyként a személyével szembeni jogsértés miatt ugyanúgy sérelemdíjra legyen jogosult, mint más jogsértettek.

Kérem továbbá az ügyben elsőfokon eljáró Tatabányai Törvényszéket, hogy a Kúria Pfv.IV.20.348/2023/5. számú felülvizsgálati ítéletének végrehajtását a benyújtott alkotmányjogi panaszra figyelemmel az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig szíveskedjen felfüggeszteni, és erről az Alkotmánybíróságot szíveskedjen tájékoztatni.

Amennyiben az ügyben eljáró elsőfokú bíróság – illetve a fellebbezési eljárás keretében eljáró másodfokú bíróság - a támadott döntés végrehajtását nem függesztené fel, úgy kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján szíveskedjen felhívni a Tatabányai Törvényszéket a támadott kúriai döntés végrehajtásának felfüggesztésére.

A kérelem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

I.

Az indítványozói jogosultság igazolása

I.1. Pertörténet

Az indítványozó, aki a megsemmisíteni kért kúriai döntés felperese egy keresztény-konzervatív értékrendű, nagycsaládos magyar állampolgár, aki feleségével és öt gyermekével a közigazgatásilag [REDACTED] városához tartozó [REDACTED] településen él.

Közismert, hogy ezen a településrészen forgatja az évek óta az [REDACTED] magyarországi televíziós csatornáján látható [REDACTED] elnevezésű, a hagyományos keresztény és nemzeti értékeket nem tisztelő televíziós sorozatot a [REDACTED] a sorozat gyártója, a támadott kúriai döntés alperese [REDACTED]

Maga a televíziós sorozat forgatása és a sorozat miatti irreális mértékben megnőtt számú településre látogató számos kellemetlenséggel, kényelmetlenséggel jár a helyi lakosok jelentős része - köztük indítványozó - számára, így indítványozó többször fel is szólalt a sorozat ellen, nyíltan kiállva annak helyi közösség életét ellehetetlenítő és egyúttal a keresztény-nemzeti és lokálpatrióta értékeket romboló hatása miatt.

A támadott döntés alperese a televíziós sorozat felvétele során 2019. nyarán az esti órákban a település [REDACTED] utcájában az indítványozóról a hozzájárulása nélkül filmfelvételt készített. A felvételen indítványozó egyértelműen beazonosítható módon a kiskorú gyermekével és pár hónapos erdélyi kopó kutyájával látszódik, amint apósa házába otthoni viseletben az utcáról éppen besétál.

A felvétel készítéséről indítványozó nem tudott. A felvétel készítéséhez és közlésre való átadásához az alperes, mint filmkészítő társaság nem kérte az indítványozó hozzájárulását, ahhoz indítványozó sem közvetlenül, sem ráutaló magatartással, sem más módon nem is járult hozzá.

Az alperes ezen engedély nélkül készített és indítványozó személyét ábrázoló felvételt indítványozó hozzájárulása nélkül elhelyezte az általa gyártott tévésorozatban, illetve szintén indítványozó hozzájárulása nélkül közlésre átadta a [REDACTED] részére, amely a felvételt az általa üzemeltetett [REDACTED] televíziócsatornán [REDACTED] című filmsorozat 4. évad 4. részében közzétette 2019-ben. Tette fentieket alperes annak ellenére, hogy indítványozótól nemcsak a képmását tartalmazó videófelvétel elkészítésére, de annak televíziós sorozatban való szerepetetésére, mint felhasználásra sem kapott hozzájárulást.

Tekintettel arra, hogy indítványozó személyét az alperesi filmgyártó társaság jól ismerte a nyílt „sorozatellenessége” miatt, így indítványozó álláspontja szerint alperes fenti eljárásának egyedüli célja az lehetett, hogy indítványozó személyét a helyi lakosok körében hiteltelenítse, képmutató személynek bemutassa, olyan személynek, aki „bort iszik és vizet prédikál”. Köztudott ugyanis, hogy az alperesi sorozatban történő szereplésért anyagi (pénzbeli) ellentételezést fizet alperes, mely lehetőséggel több helyi lakos is élt.

Felperes ugyanakkor a helyi közösség előtt ismertén elítélte a sorozatot, annak készítésében semmilyen szinten nem kívánt soha szerepet vállalni, soha nem is jelentkezett fizetett statisztának.

Ennek ellenére alperes mégis felvételt készített róla a tudta nélkül és több másodperc erejéig elhelyezte személyét az általa gyártott sorozatban, mellyel elérte, hogy a helyi lakosok azt higgyék, bár felperes ellenzi a sorozatot, de álszent módon megfelelő anyagi juttatásért cserébe mégis képes volt ezen álláspontját meghazudtolva fizetett statisztának jelentkezni. Ezáltal alperes elérte, hogy indítványozó személye egy álszent, hiteltelen személyé vált a helyi lakosok egy része körében, illetve személyének hitelessége, komolyan vehetősége megkérdőjeleződött.

Indítványozó arról, hogy személye feltűnik a sorozatban, nem is tudott, azt egyik ismerőse jelezte számára.

A nyilvánvaló alperesi jogsértés miatt indítványozó jogi képviselője útján peren kívül felszólította az alperesi társaságot, jelezve, hogy amennyiben nem ismeri el a jogsértés tényét és nem nyújt az elszenvedett nem vagyoni hátrányokért számára megfelelő kompenzációt, úgy polgári pert lesz kénytelen indítani az alperessel szemben.

Az alperes ügyvéd által jegyzett válaszlevelében az indítványozó valamennyi igényének jogalapját és összecszerúségét is vitatta, és a számára is nyilvánvaló azon tény ellenére, hogy semmilyen engedélyt nem kapott indítványozótól sem a felvétel készítésére, sem annak felhasználására, mégis arra hivatkozott, hogy indítványozó a felvétel készítéséhez és felhasználásához az engedélyt részére ráutaló magatartással megadta.

Tekintettel arra, hogy az alperesi társaság tagadta magának a személyiségi jogsértésnek az elkövetését is, így indítványozó keresetet terjesztett elő alperessel szemben, és kérte az elsőfokú bíróságtól annak megállapítását, hogy alperes azzal, hogy személyéről engedélye nélkül mozgóképes képfelvételt készített és ezen engedély nélkül készített felvételt felhasznált oly módon, hogy egyrészt elhelyezte az általa gyártott [REDACTED] című tévésorozat 4. évad 4. részében, másrészt közlésre átadta a magyar [REDACTED] alperes megsértette a képmáshoz és hangfelvételhez való személyiségi jogát, másrészt kérte alperest elégtétel adásra illetve 500.000,- Ft összegű sérelemdíj és kamata megfizetésére kötelezni.

Az alperesi társaság a nyilvánvaló tények ellenére a megindult polgári perben sem ismerte el, hogy jogsértő módon járt el, és a perben érdemi védekezést terjesztett elő. A perben mindvégig tagadta a jogsértés elkövetését, melynek eredményeként számos bírósági tárgyalás (közte helyszíni tárgyalás is) került megtartásra, és egyúttal számos kiemelkedő szakmaiságú beadvány elkészítése vált szükségessé az indítványozói oldal részéről, amelyek egy jelentős része a nagyszámú alperesi beadványra tekintettel vált szükségessé.

Az alperesi társaság tehát ahelyett, hogy a nyilvánvaló jogsértést elismerte volna, közel két évig tartó elsőfokú peres eljárást és rendkívül jelentős jogi képviselői munkát, ezzel együtt pedig igen tetemes mértékű ügyvédi költséget is generált az indítványozó számára.

Végül az elsőfokon eljáró Tatabányai Törvényszék alapos és részletes bizonyítást lefolytatva 5.P.20.075/2021/44. számú ítéletével megállapította, hogy alperes azzal, hogy indítványozóról az engedélye nélkül mozgóképes képfelvételt készített és ezen engedély nélkül készített felvételt felhasznált oly módon, hogy egyrészt elhelyezte az általa gyártott [REDACTED] című tévésorozat 4. évad 4. részének 39. percében 3 másodperc hosszan 38:45-38:48 másodperc között, másrészt közlésre átadta a [REDACTED] alperes megsértette az indítványozó képmáshoz és hangfelvételhez való személyiségi jogát.

Az elsőfokú bíróság ítélete részletes, okszerű, és logikus indokát adta annak, hogy miként jutott arra a következtetésre, hogy indítványozó sem kifejezetten, sem ráutaló magatartással nem adott hozzájárulást ahhoz, hogy róla a perbeli felvétel elkészüljön, illetve sugárzásra kerüljön, és ezért állapítható meg a képmáshoz fűződő személyiségi jogának megsértése.

Egyúttal annak is részletes és okszerű indokát adta, hogy az indítványozó által igényelt jogkövetkezmények kapcsán miért adott helyt mind a felróhatóságtól független jogkövetkezmények

(jogsértés bíróság általi megállapítása és elégtételadás) mind a felróhatóságtól függő jogkövetkezmény (sérelemdíj fizetésre kötelezés) alkalmazása iránti indítványozói kérelmeknek.

A sérelemdíj körben az elsőfokú bíróság ítéletében kiemelte, hogy „*az objektív jogsértés megállapítása esetében a sérelmet szenvedett fél sérelemdíjra jogosult, amelynek megállapítása a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.*” (Tatabányai Törvényszék 5.P.20.075/2021/44. számú ítéletének [49] bekezdése), ezzel is visszaigazolv a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:52. § (2) bekezdésének megalkotásakor fennálló azon jogalkotói szándékot, miszerint a személyiségi jogában megsértett személynek sérelemdíj a jogsértés következtében jár (további hátrány bekövetkezésének bizonyítása nem szükséges), és csupán annak mértéke kapcsán van lehetősége a bíróságnak a körülmények részletes vizsgálatát követően mérlegelési tevékenysége körében döntést hozni.

A jogalkotói szándék tehát az volt, hogy köztudomású tényként kell feltételezni azt, hogy maga az elkövetett jogsértés önmagában hátrányt okoz a jogsértett személynek, így egy olyan mértékű sérelemdíj, mely ezen köztudomásúnak tekintendő hátrányt hivatott kompenzálni mindenképpen jár a jogsértés megállapítása esetén. Még akkor is, ha a jogsértett semmilyen hátrányt nem igazol. Maga a jogsértés elszenvedése ugyanis önmagában is kompenzálendő hátrányként értékelendő.

Az elsőfokú bíróság fenti körülményeket maximálisan figyelembe vette, és a sérelemdíjat a jogsértettnél önmagában a jogsértés miatt bekövetkező – köztudomásúnak tekinthető - hátrány kompenzálása végett is alkalmazta.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor ítélethozatala során tekintettel volt a sérelemdíj mint jogintézmény Ptk. által nem rögzített, de a bírósági gyakorlatban kialakított azon funkciójára is, miszerint a sérelemdíj egyúttal egy „magánjogi büntetés” funkcióval is bír, annak alkalmazásával a bíróság egyúttal elítéli az elkövetett jogsértést, és igyekszik azzal elérni, hogy a jogsértőt visszatartsa a jövőbeli hasonló jogsértésektől.

Ennek megfelelően az elsőfokú bíróság ítélete [50] bekezdésében rögzítette, hogy az indítványozó által előadott alperesi jogsértés miatti hátrányokon túlmenően „*...azt értékelte, hogy a felperesről a hozzájárulása nélkül [a felvételt] az alperes, mint kifejezetten ilyen tevékenységet - filmforgatást – folytató gazdasági társaság készítette, és azt a körülményt is, hogy bár a műsor sugárzását nem az alperes végezte, az alperes kellő körültekintésének hiányában a felperesről készült felvétel adásba kerülésével, majd pedig az online elérés biztosításával széleskörűen megismerhetővé vált.*”

A fentiek alapján az elsőfokú bíróság tehát a sérelemdíj „reparatív” és „pönális” funkcióját is figyelembe vette, és különösen annak utóbbi, a további jogsértéstől visszatartó funkcióját szem előtt tartva - a sérelemdíjat kvázi magánjogi büntetésként alkalmazva - kötelezte alperest arra, hogy így is igen visszafogott mértékű, 300.000,- Ft összegű sérelemdíjat fizessen meg az indítványozó számára az általa mint filmgyártással foglalkozó társaság által súlyosan felróható módon az indítványozó sérelmére elkövetett személyiségi jogsértésért.

Az elsőfokú bíróság a fentiekre figyelemmel egyrészt megállapította az indítványozói kereset jogalapját, másrészt erre figyelemmel az indítványozó által igényelt kettő felróhatóságtól független szankció alkalmazására, és a felróhatóságtól függő szankció – kérelemtől ugyan kissé eltérő mértékű – alkalmazására is lehetőséget látott, azaz megállapította az alperesi jogsértés tényét, kötelezte alperest indítványozó részére elégtétel adásra bocsánatkérő levél útján illetve kötelezte alperest a kért 500.000,- Ft összeg helyett 300.000,- Ft összegű sérelemdíj megfizetésére is.

Egyúttal az elsőfokú bíróság a nyilvánvalóan alaptalan alperesi védekezés miatt az indítványozói oldalon teljesen feleslegesen generált rendkívüli munkamennyiségre figyelemmel - nagyon helyesen helyt adva az indítványozó által felszámított teljes perköltség megtérítése iránti kérelmének - a pertárgyértéket messze meghaladó 1.634.800,- Ft összegű elsőfokú perköltség megfizetésére is kötelezte az alperesi társaságot.

Az elsőfokú ítéletet az alperes nem fogadta el, az ellen fellebbezést terjesztett elő.

Az alperesi fellebbezésre figyelemmel a Győri Ítéltábla a Pf.IV.20.038/2022/10/I. számú jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és az indítványozó keresetét teljes egészében elutasította, továbbá kötelezte indítványozót 36.000,- Ft elsőfokú eljárási illeték állam javára és 831.440,- Ft első- és másodfokú perköltség alperes javára történő 15 napon belüli megfizetésére.

Az ítélete indoklásában, közelebbről annak [35]-[41] bekezdéseiben az Ítéltábla megállapította, hogy az alperesi fellebbezésben foglaltakkal szemben helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felvétel készítéséhez - és ekként további, az alperes általi felhasználásához - az indítványozó nem járult hozzá sem ráutaló magatartással, sem más módon.

Ennek ellenére az Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét mégis megváltoztatva a felperesi keresetet teljes egészében elutasította, melyet azzal indokolt, hogy a Ptk. 2:48. § (1) bekezdése szerinti jogsértés azért nem volt megállapítható, mert a felvételen indítványozót alperes nem egyediesítetten ábrázolta, így a felvétel a 2:48. § (2) bekezdésének első fordulata szerinti tömegfelvétellel azonos tekintet alá eső utcaképnek, illetőleg tájrészletnek minősült.

Tette ezt annak ellenére a másodfokon eljáró Győri Ítéltábla, hogy az alperes a fellebbezésében a Ptk. 2:48. § (2) bekezdésében foglaltak megsértését egyáltalán nem sérelmezte, a fellebbezését nem alapította arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete azért lenne jogszabálysértő, mert nem állapította meg az alperesi felvételtől, hogy az utcakép, tájrészlet.

A fenti súlyos eljárási jogszabályértés miatt indítványozó a Győri Ítéltábla jogerős ítéletével szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához.

A Kúria Pfv.IV.20.829/2022/6. számú végzésével - az indítványozói felülvizsgálati kérelemben kifejtettekkel egyezően - megállapította, hogy a Győri Ítéltábla jogerős ítélete sérti a 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 370. § (1) bekezdését és a 371. § (1) bekezdés d) pontját, alperesnek ugyanis valóban nem volt olyan fellebbezési hivatkozása, melyre a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és a kereset elutasítását alapozta.

Ezen súlyos eljárási jogszabályértés miatt a Kúria a másodfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, és a Győri Ítéltáblát új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. Egyúttal megállapította, hogy az indítványozónak ezen egyértelműen a másodfokú bíróság által elkövetett súlyos hiba miatt előterjesztett felülvizsgálati kérelme elkészítése kapcsán 304.800,- Ft felülvizsgálati eljárással kapcsolatos költsége merült fel.

A Kúria hatályon kívül helyező döntésére figyelemmel a Győri Ítéltábla - a hatályon kívül helyező végzésben szereplő felsőbb bírósági instrukciók figyelembevételével - megismételt másodfokú eljárásában meghozta a Pf.IV.20.182/2022/8/I. számú ítéletét, melyben az elsőfokú bíróság ítéletét csak minimális részben változtatta meg, és mellőzte annak megállapítását, hogy az alperes az indítványozó képmáshoz fűződő joga mellett a hangfelvételhez való személyiségi jogát is megsértette volna. Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta, és a peres eljárásban kifejtett jelentős munkamennyiség miatt az elsőfokú ítéletben megállapított 1.634.800,- Ft összegű elsőfokú perköltséget is helytállónak találva kötelezte alperest továbbá a másodfokú-, a felülvizsgálati- és a megismételt másodfokú eljárásban felmerült további 965.200,- Ft másodfokú- és felülvizsgálati perköltség megfizetésére is.

A jogerős ítéletben foglaltakat az alperesi társaság teljesítette, az indítványozótól magánlevél útján elnézését kért, és részére 300.000,- Ft sérelemdíjat és mindösszesen 2.600.000,- Ft perköltséget meg is fizetett.

Alperes egyúttal azonban a megismételt másodfokú eljárásban született Pf.IV.20.182/2022/8/I. számú jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához.

A Kúria Pfv.IV.20.348/2023/5. számú ítéletével a Győri Ítéltábla Pf.IV.20.182/2022/8/I. számú ítéletét a sérelemdíjra vonatkozó részében és az eljárási költségre is kiterjedően részben hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatva az indítványozó mint felperes sérelemdíj iránti igényére alapított keresetét elutasította, egyúttal azt állapította meg, hogy a perrel felmerült eljárási költségeiket a felek maguk viselik. Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Kötelezte továbbá a peres feleket fejenként 35.000 – 35.000,- Ft felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

A Kúria fenti, egyértelműen az alkotmányos elveket és a jogsértett személyek alapjogait súlyosan sértő, illetve a sérelemdíjra jogosultság körében a jogalkotói szándékot is teljes mértékben ignoráló ítélete azt eredményezte, hogy a személyiségi jogában megsértett indítványozónak ugyan egy rendkívül hosszadalmas, három évig tartó bírósági peres eljárás végén hatalmas erőfeszítések eredményeként sikerült kiharcolnia, hogy a képmáshoz fűződő személyiségi jogának alperes általi megsértése senki által nem vitatható módon megállapításra kerüljön, továbbá, hogy emiatt személyétől magánlevél útján a jogsértést elkövető alperes elnézést is kérjen, azonban a jogsértéssel személyénél nyilvánvalóan bekövetkezett nem vagyoni sérelmek, hátrányok (melyeket a peres eljárás során mind ő személyes meghallgatása során, mind felesége tanúkihallgatása során aggálymentes módon megerősített) semmilyen szinten nem kerültek kompenzálásra, sőt személye került rendkívül hátrányos, már-már kilátástalan helyzetbe, ugyanis nagycsaládos jogsértettként az ő terhén maradt azon 2.600.000,- Ft összegű alperes által generált eljárási költség, amit a peresztés alperes részére most vissza kellene térítsen a sérelemdíjjal együtt az Alaptörvényt sértő kúriai ítélet miatt.

A támadott kúriai döntés 2023.07.24. napján került indítványozó részére – jogi képviselője útján – kézbesítésre.

I.2. Érintettség fennállta

A fentiek alapján megállapítható, hogy az alaptörvény-ellenes kúriai ítélet egyedi ügyben született, és abban az indítványozó, mint felperes vett részt, így indítványozó érintettsége fennáll, és ezért az Abtv. vonatkozó §-a szerint jogosult a panaszindítvány előterjesztésére.

I.3. Támadott bírói döntéssel szembeni jogorvoslat hiánya

Az indítványozó által támadott kúriai döntéssel szemben semmilyen további jogorvoslati lehetőség nem áll fenn, így indítványozó számára további jogorvoslati lehetőség nincs biztosítva, melyre figyelemmel teljesül az Abtv. 27. § (1) bekezdés b) pontja szerinti követelmény is.

I.4. Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés fennállta

Indítványozó álláspontja szerint a támadott kúriai döntés súlyosan sérti az Alaptörvényben rögzített azon jogát, hogy a sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapjogait mindenkinek - még a legfelsőbb bírói szervnek is - tiszteletben kell tartania, és ezen alapjogait egyúttal védenie is kell, továbbá sérti az személyének mint jogsértettnek az Alaptörvényben védett emberi méltóságát, és egyúttal sérti az Alaptörvényben rögzített részrehajlás nélküli, tisztességes eljáráshoz való jogát valamint azon jogát, hogy a személyével kapcsolatos bírói határozat megfelelő indokolással kerüljön ellátásra.

I.4.1.

Indítványozó álláspontja szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés egyrészt az, hogy az egyértelmű jogalkotói szándékot ignorálva a jogalkalmazó, jelen esetben a Kúria dönthet-e az emberi méltóság és a tisztességes eljárás megsértése nélkül úgy, hogy – a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésében foglalt világos jogszabályi rendelkezés ellenére – bekövetkezett személyiségi jogsértés megállapítása, megjelölt és perben bizonyított nem vagyoni sérelem ellenére a további hátrány bekövetkeztének bizonyítottsága hiányzik, ezért sérelemdíjra a jogsértett személy nem jogosult.

A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése szerint ugyanis ezen jogalkalmazói állásponttal ellentétesen fogalmaz az alábbiak szerint

A sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztenek bizonyítása nem szükséges.

E körben továbbá alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként merül fel az, hogy a Kúria támadott döntése megfeleltethető-e a tisztességes eljárás követelményének és egyúttal az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében foglalt azon alapvető állampolgári jogosultságnak, mely alapján a Magyar Államnak – bíróságai útján – az alapvető jogokat bármely megkülönböztetés nélkül mindenkinek biztosítania kell, figyelemmel arra, hogy a legfelsőbb bírósági szint míg a képmásukhoz való személyiségi jogukban megsértett rendőrségi jogtanácsosok esetében - bármiféle hátrányuk bizonyítása nélkül – 7 évvel ezelőtti döntésében azt állapította meg, hogy jogosultak sérelemdíjra, addig az egyenlő bánásmód követelményét súlyosan sértő módon az ugyanazon jogsértést elszenvedő indítványozó esetében támadott döntésében ilyen sérelemdíjat nem állapított meg.

E körben szintén további alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként merül fel, hogy a Kúria mint jogalkalmazó azon eljárása, hogy a vonatkozó jogszabály (Pp.) alapján is csupán rendkívüli jogorvoslati fórumként szolgáló felülvizsgálati eljárást gyakorlatilag egy harmadfokú bírósági eljárásnak tekinti, és abban az eljárási szabályokat súlyosan sértő módon az alapeljárásban felvett bizonyítékokat újraértékeli (gyakorlatilag egy új bizonyítási eljárást folytat le), és az alapeljárásban megállapított tényállással ellentétes tényállást állapít meg annak ellenére, hogy erre semmilyen indoka nem volt, megfeleltethető-e a tisztességes eljárás követelményének.

I.4.2.

Indítványozó álláspontja szerint szintén alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés az, hogy – feltéve de nem megengedve – ha a jogalkalmazó jogosult is arra, hogy a személyiségi jogsértés megállapítása esetén a Ptk. hivatkozott rendelkezése ellenére ne ítéljen meg a jogsértett számára sérelemdíjat, abban az esetben is megfeleltethető-e a jogalkalmazó azon eljárási költségek viselése kapcsán hozott döntése a részrehajlás nélküli és tisztességes eljárás Alaptörvényben rögzített követelményének és egyben az emberi méltóság tiszteletben tartásának, melynek eredményeként a személyiségi jogában megsértett személynek a túlnyomó részben eredményre vezetett sokéves pereskedése ellenére - és csupán egy, a sérelemdíj kapcsán előterjesztett kereseti kérelme elutasítása miatt - olyan jogalkalmazói önkényes döntéssel kell szembesülnie, amely kiemelten sérti a polgári peres eljárás szabályait és amely a jogsértő helyett az indítványozó személyét mint áldozatot hozza rendkívül hátrányos helyzetbe azzal, hogy személyét büntetve őt kötelezi az alperesi alaptalan védekezés miatt generált több millió forintos eljárási költség viselésére.

Leegyszerűsítve: megfeleltethető-e az Alaptörvény szellemének és közelebbről a tisztességes, igazságos eljárás követelményének az, ha a legfelsőbb bírósági szint sem alkalmazza a jogszabályi előírásoknak megfelelően a perköltség viselésre vonatkozó eljárási jogszabályokat és emiatt az indítványozónak mint jogsértettnek kell viselnie a sérelmére elkövetett jogsértés megállapítása ellenére is azon több millió forintos eljárási költséget, melyet a jogsértő alperesi társaság okozott számára azzal, hogy önként nem ismerte el a jogsértés tényét és nem volt hajlandó elégtételt adni.

Ráadásul a jelen panasszal támadott bírói döntés esetében a fenti kérdést olyan körülmények között szükséges vizsgálni, hogy indítványozó esetében nemcsak a kereset jogalapja került teljes mértékben megállapításra, hanem az indítványozó által igényelt három polgári jogi igényből (1. jogsértés bírósági megállapítása, 2. elégtételadás, 3. sérelemdíj fizetésére kötelezés) kettő esetében (1. és 2.) indítványozó személye teljes mértékben pernyertes is lett, és pusztán a sérelemdíj igénye (3.) vonatkozásában került keresete elutasításra, mely önmagában is egy túlnyomó, minimum 2/3 mértékű pernyertességet feltételez az indítványozói azaz a jogsértetti oldalon.

Egyúttal a támadott döntés kapcsán további alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel az, hogy a jogalkalmazó nyilvánvalóan szakszerűtlen tevékenysége (másodfokon eljáró Győri Ítéltábla súlyos eljárási szabálysértése) miatt keletkezett eljárási költséget (egyértelműen ilyen az indítványozó által kezdeményezett és a Kúria előtt a másodfokú döntés hatályon kívül helyezésével végződött Pfv.IV.20.829/2022 számú eljárással és ilyen a Pf.IV.20.182/2022 számú megismételt másodfokú eljárással felmerült eljárási költség) lehetséges-e azon jogsértettre terhelni, aki egyrészt nem tehetett a súlyos jogalkalmazói hibáról, másrészt akinek jogsértését az eljárás során valamennyi bírósági szint megállapította.

I.4.3.

Továbbá indítványozói álláspont szerint az is alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, hogy megfeleltethető-e a jogalkalmazó azon eljárása a tisztességes eljáráshoz való jog követelményének, mely eljárás során

- egyrészt érdemi határozati indoklás nélkül ignorálja a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésében foglalt azon jogalkotói szándékot, hogy a személyiségi jogsértés tényének megállapítása esetén még ha csak a jogsértés okán köztudomásúnak tekintendő hátrány mértékéig is, de igenis jogosult a jogsértett bármilyen hátrány bekövetkezte bizonyításának hiányában is sérelemdíjra, és érdemi határozati indoklás nélkül utasítsa el a jogsértett ezen polgárjogi igényét, továbbá
- másrészt érdemi határozati indoklás nélkül magát harmadfokú bírósági szintnek tekinti, és a rendkívüli jogorvoslati eljárása során az eljárási szabályokat súlyosan sértő módon az alapeljárásban felvett bizonyítékokat újraértékeli (gyakorlatilag egy új bizonyítási eljárást folytat le), és az alapeljárásban megállapított tényállással ellentétes tényállást állapít meg annak ellenére, hogy erre semmilyen indoka nem volt.
- harmadrészt alapos vizsgálat hiányában és így érdemi és törvényeknek megfelelő határozati indokolás nélkül hozzon meg az eljárási költségek viselése kérdésében olyan bírói mérlegelési körbe tartozó döntést, mely döntés ellentétes a Pp. vonatkozó rendelkezésével, és mellyel gyakorlatilag a jogsértett személyt bünteti, eltántorítva ezzel személyét és mindenki mást attól, hogy a jövőben fellépjen személyiségi joga megsértése miatt, és azt bírósági eljárásban is megállapíttassa.

Indítványozói álláspont szerint fenti I.4.1. – I.4.3. pontokban rögzített kérdések mind olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdések, melyek az Abtv. 29. § alapján megalapozzák a támadott bírói döntéssel szembeni alkotmányjogi panasz befogadását.

II.

Az Alaptörvény-ellenesség érdemi indokolása

II.1. Jogforrási háttér

Az Alaptörvény szerint:

B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

R) cikk

(1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.

(2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.

I. cikk

(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

II. cikk

Az emberi méltóság séríthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

XV. cikk

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

II.2. Tényállás és érvelés alaptörvény-ellenesség kapcsán

Az indítványozó képmáshoz fűződő személyiségi jogát a fentebb kifejtettek szerint az alperesi filmgyártással foglalkozó társaság vélelmezhetően szándékos, de legalábbis súlyosan gondatlan magatartásával megsértette akkor, amikor személyéről engedély nélkül felvételt készített, és azt elhelyezte az általa gyártott tévésorozatban, illetve közlésre átadta a [REDACTED] részére. Ezen jogsértés tényét pedig indítványozó felszólítása ellenére sem ismerte el, azt határozottan vitatta.

Indítványozó fentiek miatt polgári peres eljárást volt kénytelen kezdeményezni a Tatabányai Törvényszék előtt, mely eljárás kötelező jogi képviselőt igényelt.

A peres eljárásban az alperesi társaság a jogsértés elkövetését továbbra is konzekvensen vitatta, melyre figyelemmel csak komoly jogi képviselői munka eredményeként sikerült felperesnek mindezt bíróság útján megállapíttatnia és elégtétel adásra köteleztetni alperest.

Sajnálatos módon azonban a hosszadalmas és rendkívül költséges peres eljárás végén született kúriai döntés értelmében az indítványozó - mint az alperesi jogsértés áldozata - olyan, az Alaptörvény alapvető jogait garantáló szabályaival össze nem egyeztethető, és egyúttal emberi méltóságát is súlyosan sértő helyzetbe került, hogy a megállapított jogsértés miatt a személyénél keletkezett tényleges hátrányait a Kúria egyáltalán nem kompenzálta, a Ptk. vonatkozó rendelkezése ellenére nem tartotta személyét jogosultnak sérelemdíjra, sőt jogszabálysértő és méltánytalan módon személyét mint jogsértettet kötelezte arra, hogy a nyilvánvalóan alaptalan alperesi védekezés miatt indított peres eljárással felmerült tetemes perköltségét maga viselje, azt ne kelljen részére a jogsértő alperesnek megtérítenie. Tette ezt annak ellenére, hogy 7 évvel korábbi döntésében rendőrségi jogtanácsosokat hasonló jogsértés miatt jogosultnak tartott sérelemdíjra.

II.2.1.

Indítványozó álláspontja szerint súlyosan sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében, II. cikkében, XV. cikk (2) bekezdésében és XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített alapvető jogait, emberi méltóságát és tisztességes eljáráshoz való jogát, egyúttal az egyenlő bánásmódhoz fűződő alapjogát a Kúria Pfv.IV.20.348/2023/5. számú felülvizsgálati ítélete, mely a személyével szemben elkövetett

alperesi személyiségi jogsértés megállapítása ellenére megszüntette alperes arra való kötelezését, hogy indítványozó részére sérelemdíjat fizessen, ezzel megfosztva indítványozó személyét mint a jogsértés áldozatát a megfelelő, alanyi jogon járó kompenzációtól, és egyúttal megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, ugyanis míg a Kúria korábbi Pfv.IV.20.750/2016/8. számú döntésével pusztán a képmáshoz való személyiségi joguk megsértése okán rendőrségi jogtanácsosoknak sérelemdíjat ítelt meg, addig támadott döntésében a magánszemély indítványozónak ugyanezen jogsértés miatt nem ítelt meg sérelemdíjat.

Indítványozó álláspontja szerint a Kúria támadott döntése egyúttal súlyosan sérti az Alaptörvény 28. cikkében rögzített azon alkotmányos követelményt is, miszerint a bíróságnak a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmeznie, és annak értelmezésekor azt kell feltételeznie, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése szerint A sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeznie bizonyítása nem szükséges.

A Ptk. fenti rendelkezéséből az következik, hogy maga a jogsértés olyan hátránynak minősül, aminek következtében a jogsértett sérelemdíjra jogosult.

Azon tény, hogy a jogsértés önmagában is kompenzációra szoruló hátrány, igazolja a jogszabályi rendelkezés megfogalmazása is: „...jogsértés tényén kívül további hátrány...”

Indítványozó álláspontja szerint a fenti jogszabályi rendelkezéssel a jogalkotó célja pontosan az volt, hogy magával a jogsértés elkövetésével a jogsértett személyénél jelentkező és köztudomásúnak tekintendő bizonyos mértékű hátrányt ne kelljen a jogsértettnek mint áldozatnak külön bizonyítania, a jogsértett részéről a jogsértés tényének bíróság általi megállapításával törvény erejénél fogva megtörténik a jogosítottság a sérelemdíjra, amelyet a bíróság a bizonyítékok mérlegelése alapján állapít meg és amely bizonyítékértékelés csak kirívóan okszerűtlen mérlegelés esetén valósít meg eljárási jogszabálysértést, és szolgálhat egyáltalán felülvizsgálati eljárásban sérelemdíj összegszerűségének megváltoztatási okaként.

A T/7971. számú Polgári Törvénykönyvről szóló törvényjavaslat indoklásában a sérelemdíj, mint jogintézmény kapcsán az alábbi jogalkotói indoklást találjuk:

„2. A Javaslat a személyiségi jogok új szankciójaként határozza meg a sérelemdíjat, és egyúttal megszünteti a - mindmáig elméleti vitáktól kísért és jogalkalmazási nehézségekkel terhelt - nem vagyoni kártérítést. A sérelemdíj a személyiségi jogok megsértésének vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációja és egyben magánjogi büntetése.

Erre tekintettel a Javaslat a sérelemdíjat nem a kártérítési jogban, hanem a személyiségi jogok megsértése esetén alkalmazandó szankciók között helyezi el. A Javaslat szerinti változás - az elméleti és dogmatikai tisztánlátás előmozdítása mellett - hatékonyabb védelmet biztosít a személyiségi jogaiban sértett számára, mivel a sérelemdíj megállapításához a bíróságnak nem kell a sértett oldalán bekövetkezett hátrányt kutatnia, illetve a sértettnek azt bizonyítania. Sérelemdíjat csak egy összegben lehet megítélni, az igény nem ruházható át, és nem örökölhető.”

A fenti törvényi indoklásból kitűnően a jogalkotó szándéka a Ptk. 2:52. §-ában megalkotott sérelemdíj jogintézménnyel az volt, hogy

- egyrészt az a sérelmet szenvedett fél (jogsértett) oldalán vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációja legyen az elszenvedett jogsértésnek,
- másrészt a sérelmet okozó (jogsértő) oldalán egy magánjogi büntetésként is szolgáljon, mely magában foglalja a jogsértés elkövetésének társadalmi elítélését, és egyben alkalmas arra, hogy visszatartsa a jogsértőt a jövőbeli jogsértések elkövetésétől.

A törvényi indoklásból az is megállapítható, hogy a jogalkotó szándéka a sérelemdíj intézményével kifejezetten az volt, hogy a korábbinál hatékonyabb védelmet biztosítson a személyiségi jogában megsértett személyek számára, melyet oly módon igyekezett elősegíteni, hogy a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésében kimondta, hogy a sérelemdíj megállapításához nem kell sem a bíróságnak a sértett oldalán bekövetkezett hátrányt kutatnia, sem a sértettnek ilyen hátrányt bizonyítania, hanem maga a jogsértés egy köztudomású szintig önmagában olyan jellegű hátránynak tekintendő, melynek vagyoni kompenzálása a bíróság részéről sérelemdíj fizetéssel kell, hogy megtörténjen.

A fenti törvényi indoklás alapján a jogalkotói cél az volt, hogy egy olyan mértékű sérelemdíj, ami magának a jogsértésnek, mint hátránynak a kompenzálásához szükséges, az automatikus következménye kell legyen a jogsértésnek.

Ha pedig ezen felül a jogsértett további nem vagyoni hátrányt is igazol, akkor ezen további hátrány kompenzálására a bíróság - a Ptk. kártérítési felelősségre vonatkozó szabályai alapján - az eset összes körülményére figyelemmel további összeget ítélhet meg a sérelemdíj keretében.

Ezzel szemben a támadott kúriai döntés [53] bekezdésében, melyben a döntés elvi tartalmát összegzi, a jogalkalmazó azt állapítja meg – és egyben a korlátozott precedensrendszer megléte miatt azt a kötelező ítélkezési gyakorlatot írja elő az alsóbb fokú bíróságok számára -, hogy „*Személyiségi jogsértés megállapítása esetén a sérelemdíj megítélése nem automatikus. Amennyiben a jogosult oldalán érdemi nem vagyoni sérelem nem keletkezik, javára sérelemdíj nem ítélhető meg.*”

A fenti, a hazai jogalkalmazókat kötelező döntés ugyanakkor indítványozói álláspont szerint nyilvánvalóan ellentétes a tisztességes eljárás követelményével.

„...A tisztességes eljárás (fair trial) a polgárok egyik legfontosabb joga. Bármilyen anyagi jogi jogosultságot is biztosítsanak ugyanis az alkotmányok vagy a törvények, ezek kikényszerítése csak akkor lehetséges, ha az arra rendelt jogalkalmazó szervek, végső soron a független bíróságok ténylegesen biztosítják az érvényesülésüket.” (Útmutató az Alaptörvényhez – ORAC Kiadó Kft. 2022)

Alapjában sérti tehát a tisztességes eljárás követelményét az, ha egy anyagi jogi jogosultságnak (indítványozó esetében a jogsértés megállapítása esetén sérelemdíjra jogosultsága) a jogalkalmazó szervek ténylegesen nem biztosítják az érvényesülését, ahogy ezt tette támadott döntése útján a Kúria.

Mindezt az Alkotmánybíróság több egyedi bírói döntést megsemmisítő határozatában is elvi élel szögezte le.

6/2020. (III. 3.) AB határozat

[158] *Másfelől – a fentiekből is következően – a Kúriának jogalkalmazó szervként kötelező a Be. szabályai szerint eljárni. Márpedig a Be. 662. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az Alkotmánybíróság határozata alapján elrendelt felülvizsgálat során a Kúria jogkövetkezményként csak a határozat hatályában fenntartását vagy megváltoztatását alkalmazhatja. Így nincs lehetőség a jelen ügyben felmerült eljárásjogi szabálysértés esetén indokolt jogkövetkezmény (eljárás megismétlése) elrendelésének. Összefoglalva: a Kúriának nincs módja arra, hogy a Be. ellenében elvégezze a felülbírálatot. Korábban maga az Alkotmánybíróság is megállapította, hogy „az Alaptörvény 28. cikke alapján a bíróságokat terhelő értelmezési kötelezettség nyilvánvalóan kizárólag az alkalmazott rendelkezés engedte értelmezési mozgástér keretein belül áll fenn, azon túl nem terjeszkedhet” {3020/2018. (I. 26.) AB határozat, Indokolás [48]}.*

16/2021. (V. 13.) AB határozat

[36] *Az Alaptörvény 28. cikkéből következően a bíróságoknak ítélkezési tevékenységük során figyelembe kell venniük, hogy egy jogszabály mely jelentése felel meg az Alaptörvénynek, és ezzel az értelemmel kell alkalmazniuk a jogszabályt az egyedi ügyekben, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság a bírói döntést az Alaptörvény megsabta értelmezési tartomány kereteinek túllépése miatt – alkotmányjogi panasz-eljárásban különösen az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme miatt – megsemmisíti.*

[37] Az alkotmányos követelménnyel az Alkotmánybíróság a jogalkalmazó jogértelmezését segíti annak érdekében, hogy a bíróság ítélkezési tevékenysége (és így végső soron maga a bírói döntés) megfeleljen az Alaptörvény egészéből fakadó követelményeknek. Amikor az Alkotmánybíróság a lehetséges jogértelmezések közül kiválasztja az Alaptörvénnyel összhangban álló értelmezést, az Alkotmánybíróság (nem lévén jogalkotó szerv) szükségképpen mindig olyan jogértelmezést választ, amely már eleve benne rejlött a normában, még akkor is, ha esetleg annak jogalkalmazói kimondására korábban nem, vagy nem az alkotmányos követelménynek megfelelő tartalommal került sor {lásd: 25/2017. (X. 17.) AB határozat, Indokolás [24]–[25]}. Abban az esetben ugyanis, ha a vizsgált jogszabályi rendelkezésnek nem lenne olyan, a normában mindig is benne rejlő értelmezése, melynek követése esetén a kérdéses jogszabályi rendelkezés az Alaptörvénnyel összhangban állna, az Alkotmánybíróságnak a norma megsemmisítéséről kellene határoznia. Mindez egyben azt is jelenti, hogy az alkotmányos követelményben foglalt jogértelmezés nem az alkotmányos követelmény kimondásától, hanem már a jogszabályi rendelkezés hatálybalépésétől kezdődően kötelező. Az alkotmányos követelmény ugyanis nem új szabály, hanem közvetlenül és egyértelműen az Alaptörvény valamely rendelkezésén alapuló, a normában eleve benne rejlő helyes értelmezés, amelyet az Alkotmánybíróság csak felismer és kimond, az Abtv. 46. § (3) bekezdésének megfelelően {25/2017. (X. 17.) AB határozat, Indokolás [22]}.

[38] Amikor az eljáró bíróság figyelmen kívül hagy valamely, az Alkotmánybíróság által kimondott alkotmányos követelményt, akkor az Alkotmánybíróság formailag nem (jelen esetben egyébként már a Kúria döntésének meghozatala előtt megfogalmazott) alkotmányos követelmény figyelmen kívül hagyását állapítja meg, hanem azt, hogy az eljáró bíróság túllépte az alkalmazott jogszabályi rendelkezésre vonatkozó értelmezési tartomány alkotmányos kereteit, és ezért alaptörvény-ellenes, mely alaptörvény-ellenességet az alkotmányos követelmény figyelmen kívül hagyása önmagában is nyilvánvalóvá tesz.

3489/2022. (XII.20.) AB határozat

[60]...A jogállamiság elvéből, követelményéből az is következik, hogy a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé. Ellenkező esetben sérülne a jobbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseire vonatkozó kiszámíthatósági és előre láthatósági elvárás" {3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [27]; de ugyanígy: 3173/2015. (IX. 23.) AB határozat, Indokolás [52]}.

Bár nem a tisztességes bírósági, hanem a tisztességes hatósági eljáráshoz való alapjog körében kerültek meghozatalra, azonban indítványozó álláspontja szerint analóg módon a bírósági eljárásban hozott határozatokra is alkalmazható megállapításokat tesznek az alábbi alkotmánybírósági határozatok, melyek megállapítják, hogy az érintett tisztességes eljáráshoz való alapjogát sérti az az eljárás, ha a jogalkalmazók (így értelemszerűen a bíróságok is) olyan döntéseket hoznak, melyekre a jogszabályok szövege szerint nincs lehetőségük.

Támadott kúriai döntés pedig pont ezt teszi, a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésében foglaltak ellenére azt állapítja meg, hogy jogsértés ténye ellenére a jogsértett nem jogosult sérelemdíjra.

5/2017. (III. 10.) AB határozat

[16] A tisztességes hatósági eljáráshoz való joghoz hozzátartozik annak biztosítása, hogy a közigazgatási hatóságok a rájuk vonatkozó határidőket betartsák, és a bíróságok e határidőket be nem tartását ne az ügyfél terhére, hanem javára értékeljék. A jogalkotót illeti annak – jogpolitikai és praktikus szempontokat is figyelembe vevő – meghatározása, hogy egy adott közigazgatási határozat meghozatalára mennyi idő elegendő; ennek elbírálása nem alkotmányossági kérdés. Az viszont már alkotmányossági kérdés, hogy a jogalkalmazó szervek a jogalkotó által meghatározott kötelezettségeiket teljesítsék, és ne hozzanak meg olyan döntéseket, amelyekre a jogszabályok szövege szerint nincs lehetőségük. A tisztességes hatósági eljáráshoz való alaptörvényben biztosított jogból az következik, hogy a közigazgatási hatóságok számára a jogalkotó által meghatározott határozathozatali és szankcióalkalmazási- határidő elmulasztásának ódiúmat a mulasztó, jogszabályi kötelezettségüket határidőben nem teljesítő hatóságok, ne pedig az ügyfelek viseljék. Ezért ennek jövőbeni biztosítására az Alkotmánybíróság alkotmányos követelményt állapított meg.

[17] A fentiekre tekintettel az a bírói értelmezés, mely ezzel szemben a szankcióalkalmazási határidő elmulasztásához – a tételes jogszabályi előírás szerinti határidő letelte után – nem fűzi azt a

következményt, hogy az e határidőt túllépő hatóságok szankcióalkalmazási lehetősége elenyészik, vagyis amely szerint a rá vonatkozó anyagi jogi határidőt elmulasztó közigazgatási hatóság pusztán emiatt nem követ el az ügy érdemére kiható jogszabálysértést, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével ellentétes...

3353/2017. (XII. 22.) AB határozat

[18] *A tisztességes hatósági eljáráshoz való joghoz hozzátartozik annak biztosítása, hogy a közigazgatási hatóságok a rájuk vonatkozó határidőket betartsák, a bíróságok pedig ennek túllépését ne az ügyfél terhére, hanem javára értékeljék. A jogalkotót illeti annak – jogpolitikai és praktikus szempontokat is figyelembe vevő – meghatározása, hogy egy adott közigazgatási határozat meghozatalára mennyi idő elegendő; ennek elbírálása nem alkotmányossági kérdés. Az viszont már alkotmányossági kérdés, hogy a jogalkalmazó szervek a jogalkotó által meghatározott kötelezettségeiket teljesítsék, és ne hozzanak meg olyan döntéseket, amelyekre a jogszabályok szövege szerint nincs lehetőségük. A tisztességes hatósági eljáráshoz való Alaptörvényben biztosított jogból az következik, hogy a közigazgatási hatóságok számára a jogalkotó által meghatározott határozathozatali és szankcióalkalmazási határidő elmulasztásának ódiúmat a mulasztó (a jogszabályi kötelezettségüket határidőben nem teljesítő hatóságok), ne pedig az ügyfelek viseljék.*

[19] *A fentiekre tekintettel az a bírói értelmezés, mely ezzel szemben a szankcióalkalmazási határidő elmulasztásához – a tételes jogszabályi előírás szerinti határidő letelte után – nem fűzi azt a következményt, hogy az e határidőt túllépő hatóságok szankcióalkalmazási lehetősége elenyészik, vagyis amely szerint a rá vonatkozó anyagi jogi határidőt elmulasztó közigazgatási hatóság pusztán emiatt nem követ el az ügy érdemére kiható jogszabálysértést, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével ellentétes...*

17/2019. (V. 30.) AB határozat

[43] *Az Abh1.-ben – az előbbi keretek között – azt rögzítette az Alkotmánybíróság, hogy „[a] tisztességes hatósági eljáráshoz való joghoz hozzátartozik annak biztosítása, hogy a közigazgatási hatóságok a rájuk vonatkozó határidőket betartsák, és a bíróságok e határidők be nem tartását ne az ügyfél terhére, hanem javára értékeljék. A jogalkotót illeti annak – jogpolitikai és praktikus szempontokat is figyelembe vevő – meghatározása, hogy egy adott közigazgatási határozat meghozatalára mennyi idő elegendő; ennek elbírálása nem alkotmányossági kérdés. Az viszont már alkotmányossági kérdés, hogy a jogalkalmazó szervek a jogalkotó által meghatározott kötelezettségeiket teljesítsék, és ne hozzanak meg olyan döntéseket, amelyekre a jogszabályok szövege szerint nincs lehetőségük. A tisztességes hatósági eljáráshoz való alaptörvényben biztosított jogból az következik, hogy a közigazgatási hatóságok számára a jogalkotó által meghatározott határozathozatali és szankcióalkalmazási határidő elmulasztásának ódiúmat a mulasztó, jogszabályi kötelezettségüket határidőben nem teljesítő hatóságok, ne pedig az ügyfelek viseljék” (Abh1., Indokolás [16]).*

A támadott bírói döntés egyúttal nem áll összhangban az Alaptörvény szellemével, ellentétes a jogalkotói szándékkal, kiüresíti a személyek polgári jogi védelmét szolgáló sérelemdíj jogintézményét és egyúttal súlyosan sérti az indítványozó emberi méltóságát is.

Ennek oka, hogy egyrészt a sérelmet szenvedett indítványozó hiába tudta valamennyi bírósági szinten (Tatabányai Törvényszék, Győri Ítéltábla, Kúria) megállapíttatni az ellene elkövetett jogsértést, és ezért elégtételi nyilatkozat adásra köteleztetni alperest, ezen alperesi jogsértésből fakadó hátránya pénzbeli kompenzáció nélkül maradt a támadott kúriai felülvizsgálati ítélet miatt.

Indítványozó itt kívánja megjegyezni, hogy a peres eljárás során személye nemcsak a vele szemben elkövetett jogsértésre hivatkozott elszenvedett hátrányként, hanem a jogsértéssel ok-okozati összefüggésben személyénél felmerült további nem vagyoni sérelmeket, hátrányokat is állított és igazolt, kérve azok bíróság általi megfelelő kompenzálását sérelemdíj útján.

A Kúria támadott döntésével ugyanakkor nemcsak ezen további hátrányokat nem találta bizonyítottnak, hanem maga a Ptk. szerint hátránynak vélelmezett jogsértést sem tekintette

kompenzálандónak, így azt állapította meg Alaptörvényt sértő módon, hogy az indítványozó nem jogosult sérelemdíjra.

Ezzel a Ptk. vonatkozó rendelkezésének a Kúria egy olyan önkényes, szűkítő értelmezést adott, ami semmi esetre sem egyeztethető össze annak a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos céljával.

Ráadásul a Ptk. törvényi indokolásából kitűnően a jogalkotó szándéka a sérelemdíj jogintézményével kettős volt, melyre figyelemmel a jogsértettet ért hátrány kompenzálása mellett azt a jogalkalmazónak magánjogi büntetesként is alkalmaznia szükséges.

A fentiekből következően pedig – feltéve, de nem megengedve – ha a jogsértés ténye önmagában nem jelentene olyan hátrányt, aminek kompenzálása sérelemdíjjal történne (mely értelmezés ellentétes a Ptk. vonatkozó rendelkezésével), abban az esetben is a jogalkotó szerint – a sérelemdíj kettős funkciójából adódóan - önmagában a jogsértő által elkövetett jogsértés tényét büntetni szükséges, melyre szintén a sérelemdíj intézménye hivatott, annak érdekében, hogy a jogsértő ezen magatartása elítélést nyerjen, és visszatartsa őt a jövőbeli hasonló cselekedetektől.

Kijelenthető, hogy indítványozó esetében az első fokon eljáró Tatabányai Törvényszék a fent kifejtetteknek megfelelően hozta meg elsőfokú ítéletét, melyben rögzítette, hogy az alperes sérelemdíj fizetésre kötelezésénél egyrészt a Ptk. szerinti jogsértést mint önmagában vett hátrány kompenzálását tartotta szem előtt (további hátrány bekövetkeztét nem találta bizonyítottnak), másrészt kiemelten vette figyelembe a sérelemdíj „magánjogi büntető” funkcióját az alperesi társaság oldalán fennálló súlyos felróhatóság miatt.

Az első fokon eljáró Tatabányai Törvényszék ítélete ugyanis arra mutatott rá helyesen, hogy az alperes, mint kifejezetten filmforgatással és filmgyártással foglalkozó gazdasági társaság részéről súlyos mulasztásnak tekinthető, ha a tevékenységével szorosan összefüggő jogszabályokat (kiről lehet felvételt készíteni, mikor lehet azt a felvételt felhasználni) akár szándékosan, akár gondatlanságból nem tartja be és ezzel harmadik személynek jogsértést okoz.

Ezen alperesi eljárás, alperesi mulasztás a Ptk. már idézett rendelkezésében rögzített jogalkalmazói cél és azt kifejező normaszövegezés szerint egyértelműen sérelemdíjjal büntetendő.

Ezen, az Alaptörvény szellemiségének maximálisan megfeleltethető és a jogalkotói szándékkal egyezően meghozott elsőfokú ítéletet és azt ebben a körben helyben hagyó másodfokú ítéletet változtatta meg önkényesen, alaptörvény-ellenesen a támadott kúriai ítélet, és állapította meg azt, hogy indítványozó annak ellenére sem jogosult sérelemdíjra, hogy a személyével szembeni alperesi jogsértés tényét maga a Kúria is megállapította, továbbá hogy az alperes annak ellenére sem köteles sérelemdíjat fizetni, hogy alperes a tevékenységi körébe tartozó filmforgatás során szándékosan vagy legalábbis súlyos gondatlansággal eljárva mulasztott, és ennek következtében egy olyan jellegű személyiségi jogsértést követett el, amely országosan az egyik legnézettebb televíziós sorozatra figyelemmel kiemelkedő súlyúnak tekinthető.

A Kúria támadott döntése a tisztességes eljárás követelményét azért is sérti, mert saját korábbi gyakorlatával hozott ellentétes döntést akkor, amikor elvi éllel leszögezte támadott ítéletében, hogy a jogsértés ténye megállapításának nem automatikus következménye a sérelemdíjra jogosultság. E körben indítványozó hivatkozik a jogi képviselőjének saját ügyében született Pfv.IV.20.750/2016/8. számú kúriai döntésre.

Ezen döntés alapjául szolgáló eljárásban a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság illetve a Budapesti Rendőr-főkapitányság jogtanácsosai képmáshoz való személyiségi joguk megsértésének megállapítását, továbbá indítványozó jogi képviselője és a felvételt készítő munkatársa elégtételadásra és sérelemdíj fizetésére kötelezését kérték, mert azon per tárgyalásain, ahol ők a jogsértő rendőri szervek alperesi képviselőjét látták el, személyükről beleegyezésük nélkül pár másodperc erejéig felvétel készült, mely felvétel vágókép szinten a peres eljárás tárgyalásáról szóló tudósításban

szerepelt, aminek eredményeként egy pár ezres nézettséget elérő - [REDACTED] csatornán közzétett-
videóban tűnt fel személyük mindössze pár másodperc erejéig.

Az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 22.P.24.183/2014/9. számú határozatában megállapította, hogy indítványozó jogi képviselője illetve munkatársa megsértette az érintett rendőrségi jogtanácsosok képmáshoz fűződő személyiségi jogát, és kötelezte személyüket magánlevél útján történő elégtétel adásra, valamint – bár a jogtanácsosok semmilyen érdemi hátrányra a jogsértés következtében nem hivatkoztak - kötelezte őket jogsértettenként 450.000-450.000,- Ft sérelemdíj megfizetésére is.

Ezen elsőfokú ítéletet a Fővárosi Ítéltábla a 1.Pf.20.495/2015/6/II. számú jogerős döntésével helyben hagyta és ítélete indoklásában – a következőes bírói gyakorlatra hivatkozással - többek között kimondta, hogy „*a sérelemdíj megállapításának egyetlen feltétele a személyiségi jog sérelme (jogellenesség)*” illetve, hogy „*a sérelemdíjjal szembeni követelmény, hogy az alanyi jog védelmet nyerjen, egyúttal a jogsértőket visszatartsa a sérelmet okozó magatartástól.*”

A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint, akit személyhez fűződő jogában sértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. A (3) bekezdés szerint a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felrőhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és a környezetre gyakorolt hatására – tekintettel egy összegben határozza meg.

A sérelemdíj megállapításának egyetlen feltétele a személyiségi jog sérelme (jogellenesség). A (2) bekezdés szerint a fizetésre kötelezés további feltételei megegyeznek a kártérítési felelősség szabályaival, így a felelős személy meghatározására, a kimentés módjaira vonatkozó rendelkezéssel. A Fővárosi Ítéltábla 1/2013. (VI.17.) határozatával elfogadott Polgár Kollégiumi vélemény 7. pontja

szerint a sérelemdíjjal szembeni követelmény, hogy az alanyi jog védelmet nyerjen, egyúttal a jogsértőket visszatartsa a sérelmet okozó magatartástól. A sérelemdíj intézménye a személyhez fűződő jogok megsértésének vagyoni elégtétellel való közvetett kompenzációja és egyben magánjogi büntetés. A kompenzációra és elégtételre való törekvés a jogvédelemre szoruló sértettnek, míg a büntetés a jogsértésnek szól (visszatartási cél). A sérelemdíjjal elérni kívánt vagyoni elégtétel tágabb kategória, mint a nem vagyoni kártérítés kompenzációs célja, mert az a sérelmet szenvedett félben a jogsértő magatartás miatt elszenvedett hiányérzetet, veszteségérzést túl magában foglalja a jogsértés társadalmi elítélését is.

(Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.495/2015/6/II. számú ítélete 11. oldal utolsó 12. oldal első bekezdése)

A Kúria ezen 1.Pf.20.495/2015/6/II. számú Fővárosi Ítéltábla által meghozott jogerős döntést Pfv.IV.20.750/2016/8. számú felülvizsgálati ítéletével hatályában fenntartotta, azaz az abban foglalt alsóbb fokú bírói érvelést, határozati indokolást maradéktalanul osztotta.

Korábban tehát maga a Kúria is azt a Ptk. és egyben a jogalkotó által előírt gyakorlatot követte, miszerint a sérelemdíjra jogosultság egyetlen feltétele a személyiségi jog megsértésének megállapítása, illetve, hogy a sérelemdíjat nem csupán a jogsértettnél jelentkező hátrány kompenzálása érdekében szükséges alkalmazni, hanem annak további jogsértéstől visszatartó funkciója (magánjogi büntetés jellege) miatt is.

A tisztességes eljárás követelményével összeegyeztethetetlen módon azonban 7 évvel később született támadott döntésében a Kúria ezen saját gyakorlatával ellentétesen egyrészt azt állapította meg, hogy nem elegendő a jogsértés megállapítása a sérelemdíjra jogosultsághoz (*jogsértés megállapítása esetén a sérelemdíj megítélése nem automatikus*), másrészt a sérelemdíj magánjogi büntetés funkcióját egyáltalán nem érvényesítette, a jogsértőt – az általa súlyosan felrőható magatartása ellenére - nem találta szükségesnek szankcionálni sérelemdíj fizetésre kötelezéssel.

A két említett kúrai ítélet között a Ptk. sérelemdíjra vonatkozó rendelkezése nem változott:

Ptk. 2:52. § (2) bekezdés: „*A sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztenek bizonyítása nem szükséges.*”

De ezek szerint a kúriai, tehát legfelsőbb hazai bírósági gyakorlat igen, ami megengedhetetlen, súlyosan Alaptörvényt sértő eltérés az írott jogtól és jogrend önkényes bírósági megduplázása, ami fenyegeti a jogbiztonságot és alkalmas a bíróságokkal szembeni közbizalom megrengetésére.

Itt szükséges rögzíteni továbbá, hogy a Kúria támadott döntése fentiek miatt nemcsak a tisztességes eljárás követelményét sérti, de az indítványozónak az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésébe foglalt azon jogát is, miszerint a Magyar Államnak – bíróságai útján is – az alapvető jogokat bármely megkülönböztetés nélkül kell mindenkinek biztosítani. Ezzel szemben míg fentebb hivatkozott 7 évvel ezelőtt született Pfv.IV.20.750/2016/8. számú döntésében a Kúria pusztán az elkövetett képmáshoz való személyiségi jog megsértése miatt a rendőrségi jogtanácsosokat – mint jogsértetteket - jogosultnak tekintette sérelemdíjra, addig támadott döntésében a képmáshoz való személyiségi joga megsértése miatt indítványozót, mint jogaiban sértett civil polgárt – az egyenlő bánásmód követelményével össze nem egyeztethető módon - nem tekintette jogosultnak sérelemdíjra. Mindez súlyosan és hátrányosan diszkriminatív az indítványozó vonatkozásában.

A Kúria egyúttal a tisztességes eljárás követelményével össze nem egyeztethető módon a polgári eljárásjog szabályait is megsértve magát egy harmadfokú bírósági szintnek - és nem rendkívüli jogorvoslati szintnek – tekintette, és az alapeljárásban felvett bizonyítékokat újraértékelte (gyakorlatilag egy új bizonyítási eljárást folytatott le törvényi felhatalmazás hiányában), valamint az alapeljárásban megállapított tényállással ellentétes olyan tényállást állapított meg, miszerint indítványozó oldalán a bizonyítékok alapján érdemi nem vagyoni sérelem – a jogerős ítélettel helybenhagyott elsőfokú ítéletben megállapítottak ellenére – nem következett be. Tette ezt a Kúria annak ellenére, hogy erre semmilyen indoka, illetve törvényes eljárási lehetősége sem volt.

A korábbi felülvizsgálati döntéseiben ugyanis maga a Kúria hivatkozott előszeretettel arra, hogy a Pp. 422. § alapján a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs, melyből egyúttal az is következik, hogy a felülvizsgálati eljárásban általánosan érvényesül a felülmérlegelés tilalma.

Mindez a Kúria szerint is azt jelenti, hogy *a bizonyítékok ismételt egybevetésének és-értékelésének csak kivételes esetekben van helye akkor, ha a korábbi mérlegelés nyilvánvalóan kirívóan okszerűtlen, vagy nyilvánvalóan ellentétes a logika elemi szabályaival.* (pl. Kúria Pfv.IV.21.001/2017/14. számú ítéletének [63] bekezdése).

Amennyiben pedig ilyen kivételes felülmérlegelésre alapot adó körülmény nem volt észlelhető a felülvizsgálati eljárásban, úgy a Kúria nem „nyúlhat bele” az alapeljárásban megállapított tényállásba, sem az az alapján meghozott bírói döntésbe. Pontosan ez a felülvizsgálati eljárás, mint rendkívüli jogorvoslat lényege.

Ezzel szemben támadott döntésében a Kúria kivételes felülmérlegelésre alapot adó körülmény hiányában vetette össze az alapeljárásban felvett bizonyítékokat, ezzel egy új bizonyítási, bizonyíték értékelési eljárást erre vonatkozó jogszabályi felhatalmazás hiányában lefolytatva, és az elsőfokú valamint másodfokú bíróságok által megállapítottak ellenére azt állapította meg, hogy a bizonyítékok alapján *érdemben nem volt megállapítható, hogy a felperes oldalán érdemi nem vagyoni sérelem következett volna be.* (Pfv.IV.20.348/2023/5. számú ítélet [48] bekezdés)

Indítványozó álláspontja szerint a Kúriának ezen eljárási szabályokon történő önkényes túlterjeszkedése szintén nem egyeztethető össze a tisztességes eljárás követelményével, azaz a támadott döntése emiatt is alaptörvény-ellenesnek minősül.

A fentiekben kifejtettek szerint súlyosan jogszabálysértő és ezáltal Alaptörvényt sértő kúriai döntés sajnálatos üzenete

- a jogsértetti oldalról az, hogy a jogkereső állampolgárok ne is próbáljanak kompenzációt kérni a személyükkel szemben elkövetett jogsértések miatt, mert a Magyar Állam nevében eljáró jogalkalmazótól illet az anyagi jogi rendelkezés ellenére nem (vagy nem minden esetben) fognak kapni, sőt a Magyar Állam képviselőjében eljáró legfőbb bírósági szint önkényes döntéseivel jogosult diszkriminatív módon jogsértett és jogsértett között különbséget is tenni és ugyanazon jogsértésért az egyik részére megítélni a sérelemdíjat míg a másik részére nem,
- a jogsértői oldalról az, hogy a tevékenységi körükben eljáró gazdasági szereplőkkel szemben még az a minimális elvárás sem áll fenn, hogy legalább e körben szakszerűen, a vonatkozó jogszabályok maximális betartásával fejtsék ki tevékenységüket, ugyanis semmilyen szankció (magánjog büntetés) nem éri őket, ha nem ennek megfelelően cselekednek, és ezzel más jogát megsértik.

A kúriai döntés pedig – annak precedens jellegére figyelemmel – valamennyi magyar bíróságra kötelező, így az abban foglaltakat egyetlen bíró sem kérdőjelezheti meg, még annak ellenére sem, ha nem ért egyet annak fent előadottak szerinti, az Alaptörvénynek az indítványozó jogait is védő szellemiségével összeegyeztethetetlen üzenetével.

Mindezek miatt a T. Alkotmánybíróságnak szükséges a jogkereső állampolgárok jogszabályokba és jogalkalmazókba vetett bizalmát helyreállítania, a döntést megsemmisítenie, és a Kúriát olyan precedensértékű ítélet meghozatalára utasítania, mely megfelelő védelemben részesíti a jogsértetteket, részükre megfelelő kompenzációt nyújt, és amely ennél fogva tiszteletben tartja az Alaptörvény szellemiségét és egyúttal a jogalkotói célt is.

II.2.2.

Indítványozó álláspontja szerint továbbá súlyosan sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében, II. cikkében és XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített alapvető jogait, emberi méltóságát és tisztességes eljáráshoz való jogát a Kúria Pfv.IV.20.348/2023/5. számú felülvizsgálati ítélete amiatt is, mert jogszabálysértő és egyúttal méltánytalan módon személyét mint áldozatot arra kötelezi, hogy a személyével szembeni jogsértés megtörténtének nyilvánvalóan alaptalan alperesi vitatása és a jogsértés valamennyi bírósági szint által történő megállapítása, továbbá alperes elégtétel adásra való kötelezése ellenére a saját személyiségi joga védelmében indított peres eljárással felmerült – részben jogalkalmazói hibából is eredő - tetemes mértékű perköltségét maga viselje, annak megtérítését ne kérhesse a jogsértőtől.

A Kúria a támadott döntésében érthetetlen módon a perköltségviselésre vonatkozó tételes jogszabályi előírások ellenére arra a következtetésre jutott, hogy a peres felek – azaz indítványozó és az alperesi társaság – lényegileg azonos mértékben lettek pernyertesek illetve pervesztesek, így a felek a perrel felmerült valamennyi költségüket maguk kötelesek viselni.

Tette ezen megállapítását annak ellenére, hogy az indítványozó a döntés szerint mind a keresete jogalapja tekintetében, mind az általa igényelt három polgári jogi igény közül kettő esetében teljes mértékben pernyertes lett, és pusztán a harmadik, a sérelemdíj iránti igényét utasította el – a II.2.1. pontban kifejtettek alapján indítványozói álláspont szerint egyébként tévesen – a legfelsőbb bírói fórum.

A formál-logika és perköltségre vonatkozó szabályok szerint a fentiek alapján indítványozót minimum 2/3 mértékben lett volna szükséges pernyertesnek tekinteni, és így minimum ekkora arányban lett volna szükséges a perrel felmerült költségei megtérítésére az alperesi társaságot kötelezni.

Amennyiben azonban azt is figyelembe vesszük, hogy az indítványozó kereseti kérelme annak jogalapja kapcsán teljes mértékben helytálló volt, azaz a per lényegi kérdésének tekinthető személyével szembeni alperesi jogsértést valamennyi bírósági szint megállapította és emiatt alperest elégtétel adásra kötelezte, úgy még ennél is magasabb, gyakorlatilag teljes mértékű pernyerteség megállapítása is elvárható lett volna a bíróságtól.

A Polgári perrendtartás 83. § (2) bekezdése szerint részleges pernyertesség esetén a fél az ellenfél perköltségét a pervesztessége arányában téríti meg, azzal, hogy ha a pernyertesség és a pervesztesség aránya közötti különbség, valamint a fél és az ellenfél javára meghatározott perköltségek összege közötti különbség nem jelentős, egyik fél sem köteles perköltség megtérítésére.

A Pp. ugyanakkor nem határozza meg, hogy a pernyertesség-pervesztesség arányát a bíróságnak egy személyiségi peres eljárásban - ahol a per lényege a személyiségi jogsértés fennállta vagy fenn nem állta - hogyan kell megállapítania. Jelentős - vagy akár teljes - mértékben pernyertesnek tekintendő-e a jogsértett, ha kérelmére a személyiségi jogának megsértését a bíróság megállapítja, avagy egy ilyen jelentős vagy teljes mértékű pernyertességhez az szükséges, hogy valamennyi, azaz már a jogsértés megállapításán túli, a kompenzáció körében előterjesztett sérelemdíj iránti kereseti kérelmének is jelentősen vagy teljeskörűen helyt adjon a bíróság.

Amennyiben az Alaptörvény szellemiségén és a jogalkotói szándékon keresztül vizsgáljuk ezen kérdéskört, úgy azt lehet megállapítani, hogy az áldozatvédelem kiemelt jelentőségére figyelemmel akkor jár el helyesen a jogalkalmazó, ha a jogsértés - mint a per lényegi eleme - megállapítása és a jogsértő elégtételre kötelezése esetén a jogsértettet jelentős mértékű vagy akár teljes mértékű pernyertesnek tekint, és a számára okozott perköltséget a jogsértővel térített meg, és tartózkodik attól, hogy a jogsértettet mint áldozatot további méltánytalan helyzetbe hozza azzal, hogy ő viselje az alapvetően sikeres pereskedése személyénél szükségszerűen felmerült költségeit akkor, ha a jogsértése tényén és elégtételre kötelező részen felüli szubjektív alapú polgári jogi igényeinek nem vagy csak részben ad helyt ítéletében.

Az Alaptörvény elvi éllel szögezi le, hogy az emberi lét alapja az emberi méltóság. Ezen emberi méltóságból pedig többek között a tisztességes eljáráshoz való alapjog illetve ennek körében az áldozatok, jogsértettek hatékony jogvédelemhez való joga is fakad.

Indítványozói álláspont szerint ugyanakkor a támadott kúriai döntés ezen alapvető jogokat sérti, személyét, mint áldozatot méltánytalan helyzetbe hozva gyakorlatilag azzal bünteti, hogy neki kell viselnie azon peres eljárás több millió forintos költségét, mely peres eljárásra az alperes adott okot azzal, hogy vitatta a személyével szembeni jogsértés elkövetésének tényét.

Indítványozónak - hiába tekinthető a peres eljárás „erkölcsi győztesének” - igazságtalan módon magának kell viselnie a peres eljárás során általa kifizetett 2.600.000,- Ft összeget, mely nagycsaládos lévén nemcsak személyét, de egész családját (öt gyermekét és feleségét) is súlyosan hátrányosan érinti, a családi költségvetés tervezését ellehetetleníti, létfenntartásukat, mindennapi megélhetésüket is komoly és reális veszélybe sodorja.

A Kúria döntése a tisztességes eljárás követelményének azért sem feleltethető meg, mert annak meghozatala során a legfőbb bírói szerv egyértelműen megsértette a Pp. vonatkozó szabályait.

A Pp. 83. § (2) bekezdésének második mondata szerint ugyanis „...*Ha a pernyertesség és a pervesztesség aránya közötti különbség, valamint a fél és az ellenfél javára meghatározott perköltségek összege közötti különbség nem jelentős, egyik fél sem köteles perköltség megtérítésére.*”

A fenti jogszabályi rendelkezésből következően akkor nem köteles egyik fél sem a másik perköltségének megtérítésére, ha

- a pernyertesség és a pervesztesség aránya közötti különbség nem jelentős, továbbá
- ha a fél és az ellenfél javára meghatározott perköltségek összege közötti különbség sem jelentős.

Ahhoz tehát, hogy egyik fél sem legyen köteles perköltség megtérítésére, nemcsak a pernyertesség-pervesztesség közel azonos aránya szükséges, hanem az is, hogy a peres felek javára megállapított perköltségek összege közötti különbség se legyen jelentős.

Amennyiben ezen két feltétel közül akárcsak az egyik nem teljesül, akkor nem lehet olyan döntést hozni, hogy egyik fél sem köteles perköltség megtérítésére.

Indítványozó esetében elmondható, hogy részére a hosszadalmas peres eljárás során az alábbi összegek kerültek a különböző bíróságok által meghatározásra:

- elsőfokú eljárásért (Tatabányai Törvényszék 5.P.20.075/2021)	1.634.800,- Ft
- másodfokú eljárásért (Győri Ítéltábla Pf.IV.20.038/2022)	508.000,- Ft
- felülvizsgálati eljárásért (Kúria Pfv.IV.20.829/2022)	304.800,- Ft
- megismételt másodfokú eljárásért (Győri Ítéltábla Pf.IV.20.182/2022)	152.400,- Ft

Indítványozó számára tehát a támadott felülvizsgálati döntést megelőzően a bíróságok mindösszesen 2.600.000,- Ft összegű perköltséget határoztak meg, melyen felül a Kúriai előtti felülvizsgálati eljárásban (Pfv.IV.20.348/2023) indítványozó további 355.600,- Ft összegű perköltségigényt terjesztett elő. Így a peres eljárással kapcsolatban indítványozónak mindösszesen 2.955.600,- Ft perköltsége merült fel.

Ezzel szemben az alperes esetében elmondható, hogy részére az alábbi összegek kerültek a különböző bíróságok által meghatározásra:

- elsőfokú eljárásért (Tatabányai Törvényszék 5.P.20.075/2021)	671.840,- Ft
- másodfokú eljárásért (Győri Ítéltábla Pf.IV.20.038/2022)	159.600,- Ft
- felülvizsgálati eljárásért (Kúria Pfv.IV.20.829/2022)	101.600,- Ft
- megismételt másodfokú eljárásért (Győri Ítéltábla Pf.IV.20.182/2022)	60.800,- Ft

Alperes számára tehát a támadott felülvizsgálati döntést megelőzően a bíróságok mindösszesen 993.840,- Ft összegű perköltséget határoztak meg, melyen felül a Kúriai előtti felülvizsgálati eljárásban (Pfv.IV.20.348/2023) alperes további 101.600,- Ft összegű perköltségigényt terjesztett elő. Így a peres eljárással alperesnek mindösszesen 1.095.440,- Ft mértékű perköltsége merült fel.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a Pp. korábban hivatkozott rendelkezésében szereplő kettő feltétel közül legalább az egyik (a perköltségek összege közötti különbség nem jelentős volta) nyilvánvalóan és biztosan nem áll fenn indítványozó ügyében, ugyanis számára 1.860.160,- Ft összeggel (!) magasabb perköltséget határoztak meg a bíróságok, mely egy igen jelentős különbségnek tekintendő, és melyre a legfőbb bírói szervnek is tekintettel kellett volna lennie a Pp. 83. § (2) bekezdésének alkalmazása során. A Kúria mindezt azonban elmulasztotta, egyszerűen átsiklott afelett, hogy a perköltségösszegek között jelentős különbség áll fenn, így a jogsértéseket kiküszöbölni hivatott utolsó jogorvoslati fórumként maga is rendkívül súlyos jogszabálysértést követett el.

A támadott döntés továbbá még abszurdabbnak tekinthető annak ismeretében, hogy a peres eljárás indítványozó által kifizetett költségei közül egy igen tetemes részt csak és kizárólag azért volt kénytelen indítványozó a jogi képviselője részére megfizetni, mert a másodfokon eljáró Győri Ítéltábla súlyos és nyilvánvaló eljárási jogszabálysértést elkövetve döntését olyan anyagi jogi rendelkezésre alapította, amelyre a fellebbező fél nem is hivatkozott. Ezen nyilvánvaló és indítványozó számára máig felfoghatatlan súlyos bírói mulasztás eredményeként személyének – hogy jogsértését megállapíttassa - felülvizsgálati kérelemmel kellett élnie a jogerős döntéssel szemben, mely 304.800,- Ft felülvizsgálati eljárási költséget generált számára.

A felülvizsgálati eljárás sikerére figyelemmel továbbá a megismételt másodfokú eljárás költségeit is neki kellett viselnie mindösszesen 152.400,- Ft összegben. Ezen eljárási költségek azonban fel sem merültek volna, ha a másodfokon eljáró Győri Ítéltábla a tőle elvárható szakmaisággal jár el indítványozó ügyében, és az alperesi fellebbezést rögtön szabályszerűen bírálja el.

A fenti jogalkalmazói hibával az indítványozónak teljesen feleslegesen generált eljárási költség viselésére a támadott kúriai döntés ugyanakkor mégis indítványozót kötelezi.

Az ilyen súlyos jogsértések elkövetésével meghozott legfelsőbb bírósági döntés nyilvánvalóan nem egyeztethető össze a személyek polgári jogi védelmének alaptörvényi szintű követelményével, annak üzenete ugyanis az, hogy amennyiben a jogsértett perelni kényszerül a sérelmére elkövetett személyiségi jogsértés megállapítása érdekében, és erre tekintettel polgári jogi igényeket terjeszt elő, úgy azzal kell számolnia, hogy ha pereskedése javarészt sikerrel is jár (jogsértését sikerül megállapíttatnia és sikerül elégtétel adásra kötelezteni alperest), és jelentősen magasabb perköltséget is határoznak meg számára a bíróságok mint az ellenérdekű számára, a peres eljárás jogsértő által generált tetemes költségeit még akkor is saját magának kell viselnie.

Mindez pedig oda vezet, hogy a költségeik bíróságok általi meg nem térítése miatt jobb esetben a jogsértettek a jogsértés objektív, felróhatóságtól független szankción túl tartózkodni fognak a jogszabályban egyébként biztosított sérelemdíj iránti igény érvényesítésétől, amely azonban ezen jogintézmény kiüresedését jelentené.

Roszsabb esetben egyáltalán meg sem próbálják a jogsértettek peres úton bíróság előtt megállapíttatni a sérelmükre elkövetett, de a jogsértő által vitatott jogsértést, ezzel teret engedve, sőt bátorítva a tehetős gazdasági szereplőket arra, hogy következmények nélkül kövessenek el a szerény anyagi lehetőségekkel rendelkező magánszemélyekkel szemben személyiségi jogsértéseket.

Mindez szintén oly mértékben ellentétes az Alaptörvény és a jogszabályok szellemiségével, az igazságosság alapvető követelményével, mely nem engedhető meg, és melyre figyelemmel az Alkotmánybíróságnak szükséges a jogkereső állampolgárok jogszabályokba és jogalkalmazókba vetett bizalmát helyreállítania, a rendkívül méltánytalan és a jogsértett számára nyilvánvalóan tisztességtelen eljárás során született döntést megsemmisítenie, és a Kúriát olyan precedens értékű ítélet meghozatalára utasítania, mely megfelel az eljárási jogszabályok rendelkezéseinek, megfelelő védelemben részesíti a jogsértetteket, nem személyüket bünteti komoly perköltségek viselésére kötelezéssel, és részükre megfelelő kompenzációt nyújt, amely ennél fogva tiszteletben tartja az Alaptörvény szellemiségét.

II.2.3.

Indítványozó álláspontja szerint továbbá súlyosan sérti az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében, II. cikkében és XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített alapvető jogait, emberi méltóságát és tisztességes eljáráshoz való jogát a Kúria Pfv.IV.20.348/2023/5. számú felülvizsgálati ítélete amiatt is, mert érdemi és jogszabályoknak megfelelő indokolást egyáltalán nem tartalmaz sem arra vonatkozóan, hogy miért ignorálja a Ptk. sérelemdíj fizetésre való jogosultsághoz való jogát, sem arra vonatkozóan, hogy miért volt indokolt kvázi harmadfokú bíróságként az alapeljárásban felvett bizonyítékok felülmérlegelése és egy az alapeljárásban megállapítottal ellentétes tényállás megállapítása, sem arra vonatkozóan, hogy miért állapítja meg azt, hogy a felek közel egyenlő arányban lettek pernyertesek-pervesztesek (annak ismeretében, hogy az indítványozó kereseti kérelmeinek túlnyomó részt helyt adott, sőt a jogsértés tényét mint a peres eljárás lényegi kérdését az indítványozói kérelemmel egyezően meg is állapította) és hogy a felek részére megállapított perköltség-összegek között nincs jelentős különbség.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz való jog részét képezi azon alapvető elvárás a jogalkalmazó felé, hogy az érintett jogsértett ügyében hozott, ráadásul a jogsértett számára kedvezőtlen döntését köteles legyen érdemben megindokolni.

Indítványozó álláspontja szerint ezen indoklási kötelezettségének sem tett eleget a Kúria támadott felülvizsgálati ítéletében.

Az indítványozó sérelemdíjra jogosultságának hiányával kapcsolatos indokainak ítéletében a bíróság csupán pár bekezdést ([45]-[49] bekezdések) szentelt, mely bekezdésekben egyrészt általánosságban utalt vissza a korábban általa, mint legfelsőbb bírósági szint által a sérelemdíjra jogosultság körében kialakított téves joggyakorlatra (Pfv.IV.21.764/2015. – BH2016.241.). Másrészt a sérelemdíjra jogosultságot kifejezetten az indítványozó esetében csupán az ítélete [48] bekezdésében vizsgálva szintén tévesen állapította meg, hogy indítványozó oldalán a jogsértés következtében nem vagyoni sérelem nem következett be.

Ugyanakkor annak indokát nem adta a Kúria, hogy milyen eljárási szabály felhatalmazása alapján és milyen okok miatt volt szükséges az alapeljárásban felvett bizonyítékok újraértékelése és a korábbi bizonyítás eredményének felülmérlegelése. Ítéletében nem jelölte meg, hogy mi volt az a saját gyakorlata által is elvárt kivételes felülmérlegelésre alapot adó körülmény, ami feljogosította arra, hogy rendkívüli jogorvoslati fórumként „belenyúljon” egy a követelményeknek megfelelően lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként született, a bizonyítékok okszerű és a logika elemi szabályainak is megfelelő mérlegelése alapján meghozott jogerős ítéletbe.

Adós maradt a Kúria annak részletes indokával is, hogy a sérelemdíj kapcsán az indítványozó számára hátrányos döntése miként lenne összeegyeztethető a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésében rögzített azon egyértelmű jogalkotói előírással és céllal, amely alapján a hatékonyabb személyiségi védelem biztosítása érdekében a sérelemdíjra jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bizonyítása nem szükséges.

Sőt a támadott ítélet nemcsak, hogy nem adja részletes indokát annak, hogy miért tér el a Ptk.-ban rögzített jogalkotói szándéktól, hanem annak [49] bekezdésében indítványozó számára felfoghatatlan módon a legfőbb bírói fórum úgy érvel, mintha a Ptk.-ban rögzített jogalkotói szándék (miszerint sérelemdíj a jogsértés megállapítása esetén automatikusan jár) ugyanaz lenne mint az általa kialakított joggyakorlat (miszerint sérelemdíj a jogsértés megállapítása esetén nem jár automatikusan), és erre tekintettel érthetetlen módon azt állapítja meg, hogy a jogalkotói szándéknak megfelelően indítványozó számára sérelemdíjat megítélő jogerős döntés nemcsak a Kúria által kialakított ítélkezési gyakorlattal ellentétes, hanem megsérti a Ptk. 2:52. §-át is. Azon §-t, mely a valóságban éppen ellentétes a Kúria által kialakított, jelen beadványban megsemmisíteni kért ítéletben is megnyilvánuló téves ítélkezési gyakorlattal.

Szintén adós maradt a Kúria annak részletes indokolásával is, hogy milyen elvek, milyen körülmények vizsgálata során, és milyen jogszabályi rendelkezések alapján jutott arra az indítványozó számára rendkívül súlyos következményekkel járó megállapításra, hogy a peres felek közel azonos arányban lettek pernyertesek-pervesztettek, ezért egyik fél sem köteles viselni a perköltséget.

Ezzel kapcsolatosan a Kúria ítéletében mindössze egyetlen bekezdésben ([50] bekezdés) fejt ki érvelést, melyben a felek közti pernyertesség azonos mértékét pusztán egy félmondattal arra alapítja, hogy annak oka a sérelemdíj iránti igény elutasítása („...*A sérelemdíj iránti igény elutasítására figyelemmel a pernyertesség-pervesztesség aránya közel azonos lett...*”), míg azon döntése vonatkozásában, hogy egyik fél sem köteles viselni a perköltséget, az azonos pernyertességen felül arra hivatkozik, hogy mindkét fél jelentős (tehát a Kúria által is elismerten nem közel azonos) perköltség-igényt terjesztett elő („*Jelen esetben mindkét fél jelentős összegű perköltség-igényt terjesztett elő.*”)

Indítványozó álláspontja szerint ugyanakkor a pernyertesség-pervesztesség arányának megállapítása körében a hivatkozott félmondat nem tekinthető érdemi indokolásnak. Ezen kérdéskört a Kúriának részletesebben kellett volna vizsgálnia, ugyanis részben erre alapozott egy olyan fajsúlyos döntést, hogy a peres eljárás költségeit a felek maguk viselik.

A Kúria nem adta ésszerű, jogszerű és részletes indokát annak, hogy miért hozta azon döntését, hogy a kereset jogalapja és a három polgári jogi igényből kettő esetében teljes mértékben pernyertes indítványozó milyen okból kifolyólag minősül egyetlen polgári jogi igénye elutasítása miatt ugyanolyan mértékben pernyertesnek, mint azon alperes, aki csak egy, a harmadik, a sérelemdíj iránti igény vonatkozásában lett pernyertes.

Szintén nem adta részletes indokát a Kúria döntésében annak, hogy mire alapozza azt, hogy ha mindkét peres fél jelentős összegű perköltség-igényt számít fel, akkor az azt jelenti, hogy a felek részére meghatározott perköltségek összege közötti különbség nem jelentős.

A korábban kifejtettek szerint ugyanis bár mind az indítványozó mind az alperes a pertárgy értékéhez viszonyítottan valóban jelentős perköltségösszeget számított fel, azonban a felszámított perköltségek közötti különbség (1.860.160,- Ft) igen jelentősnek tekintendő, az majdnem kétszerese azon perköltségösszegnek, melyet az alperes a teljes eljárás során felszámított.

A Pp. korábban hivatkozott 83. § (2) bekezdésében szereplő szabálya szerint pedig a peres felek csak akkor nem kötelesek viselni a perköltséget, ha mind a pernyertességük-pervesztességük közötti, mind a bíróságok által részükre meghatározott perköltségek közötti eltérés nem jelentős.

Feltéve, de nem megengedve, még ha el is fogadnánk azt, hogy a pernyertesség aránya a felek között közel azonos, akkor is rögzíthető, hogy a perköltségek közötti különbség igen jelentős, azaz a Pp. 83. § (2) bekezdésének második mondatában rögzített szabályindítványozó perében egyszerűen nem alkalmazható. A Kúria azonban mindezt nem vette figyelembe döntése meghozatala során, melynek okát azonban döntésében semmilyen szinten nem is indokolta.

Tekintettel arra, hogy maga a Kúria hivatott a jogalkalmazói jogszabálysértések kiküszöbölésére, így joggal várható el a jogkereső állampolgároktól, hogy a legfőbb bírósági szint döntését a tisztességes eljárás követelményeinek megfelelően a lehető legmagasabb szakmaisággal készítse elő, valamennyi részletre kiterjedő vizsgálatot folytasson le és a jogszabályoknak teljes mértékben megfeleltethető döntést hozzon, mely döntése az Alaptörvénynek megfelelően részletes indoklást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy pontosan miért ezen döntés született.

Figyelemmel arra, hogy a Kúria támadott döntése ezen elvárásokat nem teljesíti, jogszabálysértő döntése kapcsán még csak indokolást sem tartalmaz, így szükségessé válik annak T. Alkotmánybíróság által történő megsemmisítése és a Kúriának új, a tisztességes eljárás követelményét tiszteletben tartó döntés meghozatalára kötelezése.

III.

Összegzés, nyilatkozat hiánypótlás tárgyában, záró rész, támadott döntés végrehajthatósága felfüggesztésének indokolt volta

Az alkotmányjogi panaszindítvány érdemi indoklásában kifejtettekre hivatkozással indítványozó ezúton kéri a T. Alkotmánybíróságot, hogy az alaptörvény-ellenes felülvizsgálati ítéletet megsemmisíteni szíveskedjenek.

Indítványozó az Alkotmánybíróság IV/1767-2/2023. számú hiánypótlási felhívására az alábbiakat tartja szükségesnek rögzíteni.

Indítványozó rögzíti, hogy panaszindítványában az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése, II. cikke és XV. cikk (2) bekezdése mellett a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog (XXVIII. cikk (1) bekezdés) megsértését sérelmezi.

A támadott ítélet pedig a jelen indítványban részletesen kifejtett érvek alapján azért sérti az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjogát, mert

- *annak meghozatala során a Kúria a Ptk. sérelemdíjra vonatkozó rendelkezését (2:52. § (2) bekezdés) nem a jogalkotói céllal és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezte, és erre figyelemmel nem biztosította az indítványozó ezen jogszabályi rendelkezés szerinti anyagi jogi jogosultságának (jogsértés megállapítása esetén sérelemdíjra jogosultság) érvényesülését,*
- *annak meghozatalával a Kúria saját azon korábbi gyakorlatával hozott ellentétes döntést, mely korábbi gyakorlat szerint – összhangban a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésében foglaltakkal – a sérelemdíj megállapításának egyetlen feltétele a személyiségi jog sérelme,*
- *annak meghozatala során a Kúria magát kvázi harmadfokú bírósági szintnek tekintette, és az eljárás rendkívüli jogorvoslati jellege ellenére annak során az eljárási szabályokat súlyosan sértő módon az alapeljárásban felvett bizonyítékokat újraértékelte, kvázi egy új bizonyítási eljárást folytatott le, majd az alapeljárásban megállapított tényállással ellentétes tényállást állapított meg, holott erre semmilyen indoka és törvényi lehetősége nem volt,*

- *az nem állapítja meg, hogy a per lényegét tekintve felperes pernyertes lett, és nem arról rendelkezik, hogy az alperes, mint jelentős részben pervesztes fél térítse meg a lényegi pernyertesnek minősülő felperesnek a perrel felmerült perköltségeit, hanem saját perköltsége viselésére – pernyertessége ellenére - felperest kötelezi,*
- *az olyan perköltség viselésére is felperest kötelezi, mely perköltséget a bíróság (Győri Ítéltábla) súlyos tévedése, szakmaiatlan döntése eredményeként generálódó felesleges eljárásokon (felülvizsgálati és megismételt másodfokú eljárás) történő kötelező jogi képviselési tevékenység miatt volt kénytelen felperes a jogi képviselője részére kifizetni,*
- *az a Pp. 83. § (2) bekezdésében foglalt konjunktív feltételek fennálltának hiányában jogszabálysértő módon rendelkezik úgy, a peres felek költségeiket maguk viselik, melynek eredményeként a túlnyomórészben pervesztes alperes nem köteles megfizetni a lényegileg pernyertes felperes perköltségét,*
- *az érdemi ítéleti indoklást nem tartalmaz a körben, hogy*
 - *miért ignorálja a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésében foglalt azon jogalkotói szándékot, miszerint a személyiségi jogsértés tényének megállapítása esetén a jogsértett bármilyen hátrány bekövetkezte bizonyításának hiányában is jogosult sérelemdíjra, azaz indoklás nélkül nem ismeri el az indítványozó sérelemdíjra való jogosultsághoz való jogát,*
 - *miért volt indokolt kvázi harmadfokú bíróságként a Kúria részéről az alapeljárásban felvett bizonyítékok felülmérlegelése és egy az alapeljárásban már megállapítottal ellentétes tényállás megállapítása,*
 - *a per lényegét tekintve pernyertesnek tekintendő felperesnek miért magának kell viselnie a perrel felmerült költségeit,*
 - *miért állapítja meg azt, hogy a nyilvánvaló tényekkel szemben a felek közel egyenlő arányban lettek pernyertesek-pervesztesek, és hogy a nyilvánvaló tények ellenére miért állítja azt, hogy a felek részére megállapított perköltség-összegek között nincs jelentős különbség.*

Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésére alapított alaptörvény-ellenesség kapcsán pedig indítványozó - a T. Alkotmánybíróság hiánypótlási felhívásában előadottakra figyelemmel - előadja, hogy az alkotmányellenes megkülönböztetés az indítványozó azon jogában áll fenn, hogy jogerős bírósági ítélettel megállapítottan jogsértett személyként a személyével szembeni jogsértés miatt ugyanúgy megfelelő kompenzációra (sérelemdíjra) legyen jogosult, mint más, szintén jogerős bírósági ítélettel megállapítottan jogsértett személyek.

Ezen alanyi joga pedig indítványozónak a Ptk. sérelemdíjra vonatkozó rendelkezéséből fakad, mely az Alaptörvény II. cikkében védett emberi méltóságából eredeztethető.

A panaszindítványban indítványozó kifejtette, hogy azonos alanyok (képmáshoz való személyiségi jogukban jogerős bírósági ítélet által megállapítottan megsértett magánszemélyek) esetében lefolytatott vizsgálat során sajnos azt kell megállapítani, hogy a Magyar Állam a bírósága (Kúria) útján a támadott bírósági ítélettel nem biztosítja számára mint jogsértett személy számára azon emberi méltóságából fakadó és a Ptk. által biztosított alanyi jogát, hogy jogsértetti minősége miatt megfelelő kompenzációra (sérelemdíjra) legyen jogosult.

Amíg ugyanis a Kúria egy 7 évvel korábban meghozott ítéletében a képmásukhoz fűződő személyiségi joguk megsértése miatt a Pfv.IV.20.750/2016 számú felülvizsgálati eljárás felperesei, a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság illetve a Budapesti Rendőr-főkapitányság jogtanácsosai számára sérelemdíjat ítélt meg arra hivatkozással, hogy a sérelemdíj megállapításának egyetlen feltétele a személyiségi jog sérelme (azaz a személyiségi jogsértés megállapítása esetén a sérelemdíj automatikusan jár), addig jelen panaszindítvánnyal támadott ítéletében a Kúria a képmásához fűződő személyiségi joga természetes személyként megélt megsértése miatt indítványozó mint felperes számára nem ítélt meg sérelemdíjat, arra hivatkozással, hogy jogsértés megállapítása esetén a sérelemdíj megítélése nem automatikus.

Látható, hogy a kúriai ítélet által megvalósított hátrányos megkülönböztetés egyértelműen fennáll, ugyanis a szabályozás lényeges eleme tekintetében (Ptk. által biztosítottan személyiségi jogsértés megállapítása esetén jár sérelemdíj) nem volt azonos az alanyok (jogsértettek) elbírálása, ugyanis míg a rendőrségi jogtanácsosok számára – a Ptk.-ban foglaltakkal egyezően – a Kúria biztosította az elszenvedett jogsértés miatti megfelelő kompenzációt sérelemdíj megítélése formájában, addig a jogsérelmet természetes személyként, nem állami szervvel fennálló jogviszonya keretében elszenvedett indítványozó esetében mindezt nem biztosította.

Indítványozó nyilatkozik, hogy a támadott döntés rendkívüli jogorvoslati eljárásnak minősülő felülvizsgálati eljárásban született, mely eljárás a támadott érdemi döntéssel már lezárult, a törvényesség érdekében egyéb jogorvoslati eljárás illetve perújítás nincs folyamatban.

Indítványozó továbbá az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel nyilatkozik, hogy a jelen ügyben előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványában szereplő személyes adatai nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá.

Indítványozó egyúttal ezúton kéri az ügyben elsőfokon eljáró Tatabányai Törvényszéket, hogy a támadott döntés végrehajtását a benyújtott alkotmányjogi panaszra figyelemmel az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig függessze fel, és erről az Alkotmánybíróságot tájékoztassa.

Amennyiben az ügyben eljáró elsőfokú bíróság a támadott döntés végrehajtását nem függeszteni fel, úgy indítványozó ki a T. Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján szíveskedjen felhívni a Tatabányai Törvényszéket a támadott kúriai döntés végrehajtásának felfüggesztésére.

A végrehajtás felfüggesztésének indoka, egyrészt a döntésnek a jelen beadvány II. pontjában kifejtettek szerinti nyilvánvalóan alaptörvény-ellenes volta és így annak Alkotmánybíróság általi várható megsemmisítése, másrészt a döntés végrehajthatóságával együtt járó azon rendkívül méltánytalan helyzet, miszerint az alperes által okozott és indítványozó részére kifizetett mindösszesen 300.000,- Ft összegű sérelemdíjat és 2.600.000,- Ft összegű perköltséget a peres eljárás lényegi kérdéseiben (jogsértés megállapítása és elégtételre kötelezés) elért pernyertessége ellenére a nagycsaládos, ötgyermekes indítványozónak azonnal és egy összegben kellene alperes részére visszafizetnie, ráadásul az alperes alább hivatkozott ügyvédi felszólításában a kifizetéstől számított kamatokkal növelt mértékben követeli tőle azt, dacára annak, hogy a fenti összeg indítványozó részére történő megfizetésére a jogerős ítélet önkéntes alperesi végrehajtása alapján került sor.

Ezen utóbbi körülmény indítványozó és családja jelenlegi élethelyzetére figyelemmel rendkívüli megterhelést jelent, a családjának működtetését teljesen ellehetetleníti, az indítványozó és családja létfenntartását, mindennapi megélhetését komoly és reális veszélybe sodorja.

A fenti veszély reális fennálltát igazolja, hogy az alperes jogi képviselője útján a támadott döntés kézbesítésének másnapján már fel is szólította indítványozót (2. számú melléklet), hogy 2023.08.02. napjáig fizesse meg számára a 2.900.000,- Ft-os összeget, ellenkező esetben kénytelen lesz teljes igényét (tőke, kamat, költség) további felszólítás nélkül jogi úton érvényesíteni.

Indítványozó jogi képviselője 3. számú mellékletben indítványozta az alperesi jogi képviselő felé, hogy az alaptörvény-ellenes kúriai döntésből fakadó alperesi visszatérítési igény érvényesítésével a T. Alkotmánybíróság előtt indított alkotmányjogi panasz eljárásának az érdemi befejezését megvárná.

Arra figyelemmel, hogy az indítványozó által érvényesíteni kívánt igények megalapozott volta a jelen indítványt alapján folyamatba helyezendő alkotmányjogi panasz eljárásban hozandó alkotmánybírósági döntéstől függ, így – a további felesleges költségek generálásának elkerülése érdekében – mindenképpen indokolt az Alkotmánybírósági döntés felek általi bevárása. Erre figyelemmel ha és amennyiben az alperes mégis külön eljárást indítana a követelt összeg érvényesítésére, akkor abban az eljárásban a perré alakulást követően megbízóm képviselőjében – érdemi védekezés mellett - alappal tudja indítványozó kezdeményezni a visszakövetelési per felfüggesztését mindaddig, amíg az Alkotmánybíróság a hivatkozott alkotmányjogi panasz eljárásban befejező határozatát meghozza.

Ebben az iratban jeleztem és ezt jelen eljárásban a végrehajtás felfüggesztési okként is hivatkozom, hogy az indítványozó és családja (felesége és öt gyermeke) jelenlegi élethelyzetére figyelemmel indítványozónak egyébként is rendkívüli megterhelést és jelenleg saját forrásból nem is megoldható terhet jelentene ezen összeg visszafizetése, az családjának működtetését teljesen ellehetetlenítendő, személye és családja létfenntartását, mindennapi megélhetését komoly és reális veszélybe sodorná.

Míg a fent jelzettek szerint a több millió forintos tétel pár napon belül történő visszafizetése rendkívüli terhet róna és súlyos megélhetési, pénzügyi veszélyeztetettséget jelentene indítványozóra és családjára, addig elmondható, hogy az alperes egy jól prosperáló gazdasági társaság, melynek 2021. évben az adózott eredménye 104.544.000,- Ft (!) volt, 2022. évben a nettó árbevétele pedig 1.158.870,- Ft volt.

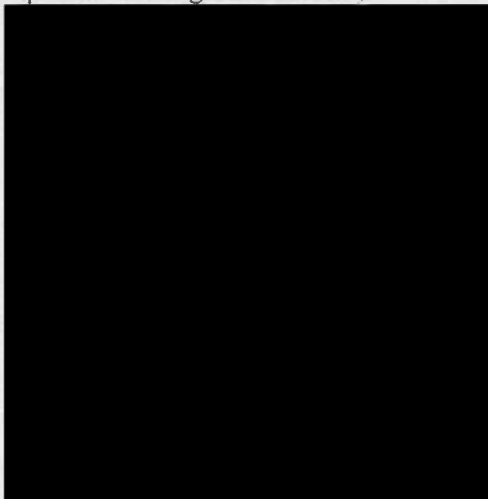
Fentiekből következően a megsemmisíteni kért kúriai ítélet miatt alperes által indítványozótól követelt fenti összeg alperesi bevételezésének a végrehajtás felfüggesztés miatti elmaradása az alperes számára nem okozna súlyosabb károsodást, mint amilyennel indítványozónak és családjának kellene számolnia akkor, ha a felfüggesztés elmaradása miatt ezen hatalmas összeget a családi pénzügyi források kimerítésével, sőt szükségképpen külső források bevonásával – az indítványozó öt gyermeke tartására, gondozására vonatkozó családjogi kötelmeinek teljesítését veszélyeztető módon – pár napon, ráadásul a nyár közepén belül ki kellene fizesse alperes számára.

A végrehajtás felfüggesztési kérelmet az is alátámasztja, hogy indítványozó fenti válaszára alperes jogi képviselője útján a 4. számú mellékletként csatolt válaszában azt jelezte, hogy megdöbben és sértőnek tartja az alperes a visszakövetelési igény T. Alkotmánybíróság döntéséig történő felfüggesztésére vonatkozó javaslatot, ahhoz nem járult hozzá és csak arra volta hajlandó, hogy a 300 ezer forint összegű sérelemdíj tekintetében hat havi részletfizetést biztosítson azzal, hogy a 2,6 millió forint összegű perköltség egyösszegben 2023. augusztus 8-ig megfizetésre kerül. Ráadásul azt is közölte alperes, hogy a Kúria támadott ítélete végrehajtásának felfüggesztésére irányuló indítványozói kérelem értelmezhetetlen.

Amennyiben a fent előadottakat az elsőfokon eljáró Tatabányai Törvényszék nem találja a végrehajtás felfüggesztésére vonatkozóan alapos indoknak, úgy indítványozó kéri a T. Alkotmánybíróságot, hogy ezen körülményeket az Abtv. 61. § (1) bekezdés b) pontja szerinti indítványozói oldalon jelentkező súlyos és helyrehozhatatlan hátránykét értékelve saját hatáskörben döntsön arról, hogy az eljárása várható tartamára és a várható döntésre is figyelemmel ezen hátrányok bekövetkeztének elkerülése érdekében a támadott bírósági döntés végrehajtását az eljárása befejezéséig felfüggeszti.

Indítványozó az Alkotmánybíróság hatáskörét az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § törvényi rendelkezésében foglaltakra alapítja.

Az indítvány az Abtv. 52.§ (1) bekezdése alapján határozott kérelmet tartalmaz fent rögzített petítumban foglaltak szerint.

sában bízva tisztelettel: